

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ศาสนพิธี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4 ท่าน

1. พระอมรเมธี	รองเจ้าอาวาสวัดตากฟ้า
พระอารามหลวง อำเภอตากฟ้า
จังหวัดนครสวรรค์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช จงอยู่สุข	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
จังหวัดนครสวรรค์
3. นางพรพิมล จันทร์เปี่ยม	ครูเชี่ยวชาญ (คศ.4) โรงเรียนเทศบาล
วัดพรหมจริยวาส อำเภอเมือง
จังหวัดนครสวรรค์
4. นางวันเพ็ญ ศิริคง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นครสวรรค์ เขต 3 อำเภอไพศาลี
จังหวัดนครสวรรค์

ภาคผนวก ข

แบบประเมินความเหมาะสมในองค์ประกอบต่างๆ ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
เรื่อง ศาสนพิธี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ตาราง 11 แบบประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ศาสนพิธี

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ศาสนพิธี
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความเหมาะสมในด้านต่างๆ เพียงใด และเขียนผล
การพิจารณาตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

ระดับความเหมาะสม

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. ด้านใบคำสั่ง					
1.1 คำชี้แจงชัดเจนถูกต้องเหมาะสม					
1.2 สื่อความหมายชัดเจนเข้าใจง่าย					
1.3 บอกรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติได้ชัดเจน เหมาะสม					
1.4 มีการแนะนำบทบาทของผู้เรียนได้เหมาะสม					
2. ด้านแผนการจัดการเรียนรู้					
2.1 มีองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมถูกต้อง					
2.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น					
2.3 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
2.4 จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
2.5 เนื้อหา มีความเหมาะสมกับเวลาเรียน					
2.6 กิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับนักเรียน					
2.7 สื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน					
2.8 การวัดผลสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับ ความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
3. ด้านเนื้อหา					
3.1 เนื้อหา มีความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
3.2 เนื้อหา มีความละเอียดและชัดเจน					
3.3 เนื้อหา เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน					
3.4 เนื้อหา เป็นไปตามลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ (จากง่ายไปหายาก)					
3.5 เนื้อหา มีความเหมาะสมกับเวลาในการเรียน					
4. ด้านภาษา					
4.1 ความเหมาะสมของการใช้คำในด้านสื่อความหมาย					
4.2 ความถูกต้องของภาษาที่ใช้					
4.3 ภาษาอ่านเข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัย					
5. ด้านแบบฝึกหัด					
5.1 แบบฝึกหัดมีจำนวนเหมาะสมกับเนื้อหา					
5.2 แบบฝึกหัดมีความยากง่ายเหมาะสม					
5.3 แบบฝึกหัดเร้าความสนใจของนักเรียน					
6. ด้านแบบทดสอบ					
6.1 แบบทดสอบมีจำนวนข้อเหมาะสมกับเนื้อหา					
6.2 แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับเนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
6.3 การให้ผลย้อนกลับของแบบทดสอบ					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง.....

ผู้ประเมิน

ภาคผนวก ค

ตารางการประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
เรื่อง ศาสนพิธี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน

ตาราง 12 ผลการประเมินความเหมาะสม ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง
ศาสนพิธี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน

รายการประเมิน ข้อที่	$\bar{X}$	S.D
1.1	4.50	0.58
1.2	4.75	0.50
1.3	4.25	0.50
1.4	4.25	0.96
2.1	4.00	0.82
2.2	4.50	0.58
2.3	4.25	0.50
2.4	4.25	0.50
2.5	4.25	0.96
2.6	4.25	0.50
2.7	4.00	0.00
2.8	3.75	0.50
3.1	4.50	0.58
3.2	4.25	0.96
3.3	4.00	1.15
3.4	4.25	0.50
3.5	4.50	1.00
4.1	4.25	0.96
4.2	4.25	0.96
4.3	4.50	0.58

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน ข้อที่	$\bar{X}$	S.D
5.1	4.25	0.96
5.2	4.25	0.50
5.3	4.00	1.15
6.1	4.25	0.96
6.2	4.00	1.15
6.3	4.00	1.15

ภาคผนวก ง

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับผลการเรียนรู้
ที่คาดหวังเรื่อง ศาสนพิธี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

**ตาราง 13 แบบประเมินความเหมาะสมของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง ศาสนพิธี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**

คำชี้แจง โปรดพิจารณาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ศาสนพิธี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แล้วลงความเห็นตามความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ ตามที่กำหนด คะแนนความคิดเห็น ไว้ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าแบบวัดผลสัมฤทธิ์นั้นมีความเหมาะสมในด้านต่างๆ
0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบวัดผลสัมฤทธิ์นั้นมีความเหมาะสมในด้านต่างๆ
-1 เมื่อแน่ใจว่าแบบวัดผลสัมฤทธิ์นั้นไม่มีความเหมาะสมในด้านต่างๆ

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
1.การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ หมายถึงอะไร ก.การเข้าร่วมพิธีทางศาสนา ข.การเผยแพร่คำสอนของพระพุทธเจ้า ค.การทำตามคำสอนของพระพุทธเจ้าอย่างจริงจัง ง.การแสดงตนให้ปรากฏว่ายอมรับนับถือพระพุทธศาสนาประจำชีวิต				
2.การแสดงตนเป็นพุทธมามกะเป็นพิธีกรรมในพุทธศาสนาที่พุทธศาสนิกชนพึงปฏิบัติเพื่ออะไร ก.ปฎิญาณตนว่าจะยอมรับนับถือพุทธศาสนา ข.บำเพ็ญทานโดยถวายปัจจัยไทยธรรมแด่พระสงฆ์ ค.ต้องการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับศาสนาพิธี ง.เป็นการเตือนตนว่าเป็นผู้นับถือพุทธ				

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
3.ขั้นตอนการแสดงตนเป็นพุทธมามกะขั้นแรกคือ อะไร ก.นักศึกษากล่าวคำนโมัสการพร้อมกัน ข.มอบตัว ผู้ประสงค์จะประกอบพิธี ค.ผู้นำนักศึกษา นั่งคุกเข่า นึกกล่าวคำอาราธนาศีล 5 ง.ผู้นำนักศึกษากล่าวนำคำปฏิญาณตน				
4.นักศึกษากล่าวคำสมาทานศีล ตามพระสงฆ์ พร้อมกัน ในขั้นตอนข้อใด ก.ขั้นตอนที่ 6 ข.ขั้นตอนที่ 7 ค.ขั้นตอนที่ 8 ง.ขั้นตอนที่ 9				
5.ผู้นำนักศึกษา นึกกล่าวคำถวายปัจจัยไทยธรรม ใน ขั้นตอนตอนใด ก.ขั้นตอนที่ 7 ข.ขั้นตอนที่ 8 ค.ขั้นตอนที่ 9 ง.ขั้นตอนที่ 10				
6.พระธรรมปิฎกกล่าวว่าชีวิตหมายถึงอะไร ก.ขันธ 5 ข.มรรค ค.อิทธิบาท 4 ง.อริยสัจ 4				
7.ขันธ 5 เป็นนามธรรม หมายถึงอะไร ก.ทางสายกลาง ข.ทางแห่งการพนทุกข์ ค.หนทางแห่งการดับทุกข์ ง.หมวดหมู่ กอง ของรูปกับนามที่แยกออกเป็น5กอง				

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
8.พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 พุทธ มามกะ (พุทธะมามะกะ) หมายถึงอะไร ก.ผู้ประกาศตนว่าเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา ข.การนับถือศาสนาพุทธอย่างจริงจัง ค.การเข้าร่วมพิธีการทางศาสนา ง.การศึกษาหลักธรรมทางศาสนา				
9.ในการประกอบพิธีนี้ต้องมีเตรียมการให้พร้อมทั้ง ฝ่าย สงฆ์ คือข้อใด ก.พระอาจารย์ต้องเป็นผู้จัดเตรียมบริเวณพิธีภายในวัดไว้ ให้พร้อมก่อนกำหนดนัด ข.ต้องตระเตรียมผ้าขาวสำหรับนุ่งผืนหนึ่ง ค.ให้ผู้จะแสดงตนเป็นพุทธมามกะ นุ่งขาว ง.พระอาจารย์และพระสงฆ์เข้าสู่บริเวณพิธี				
10.ในการประกอบพิธีนี้ต้องมีเตรียมการให้พร้อมทั้ง ฝ่าย ผู้แสดงตน คือ ข้อใด ก.ต้องตระเตรียมผ้าขาวสำหรับนุ่งผืนหนึ่ง ชายควรนุ่ง โจงกระเบน ข.ให้ผู้จะแสดงตนเป็นพุทธมามกะ นุ่งขาว ห่มขาว ค.ให้ผู้แสดงตนเข้าไปคุกเข่าหน้าโต๊ะบูชา จุดธูปเทียน และวางดอกไม้บูชา ง.แจ้งความประสงค์ให้พระอาจารย์ทราบ				
11.การแสดงตนเป็นพุทธมามะกะนิยมทำในอายุช่วงใด ก.ประมาณ 9 - 11 ปี ข.ประมาณ 16 - 19 ปี ค.ประมาณ 12 -15 ปี ง.ประมาณ 19 - 21 ปี				

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
12.สำหรับการประกาศตนเป็นอุบาสกอุบาสิกาในประเทศไทย บูรพาจารย์ได้นำแบบอย่างแบบเดิมมากำหนดให้เป็นพิธีการที่มีรูปแบบเหมาะสม เรียกว่า พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะซึ่งเกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่เท่าใด ก.รัชกาลที่ 5 เป็นครั้งแรก ข.รัชกาลที่ 6 เป็นครั้งแรก ค.รัชกาลที่ 7 เป็นครั้งแรก ง.รัชกาลที่ 8 เป็นครั้งแรก				
13.ในการประกอบพิธีนี้ต้องมีเตรียมการให้พร้อมทั้ง ฝ่ายผู้แสดงตนถ้าเป็นผู้หญิงควรทำอย่างไร ก.ต้องตระเตรียมผ้าขาวสำหรับนุ่งผืนหนึ่ง ข.นุ่งจีบแบบผ้าถุง หรือจะตัดเย็บเป็นกระโปรง ค.นุ่งกางเกงขายาวตามความเหมาะสม ง.นุ่งกางเกงตามความพอใจของผู้เข้าร่วมพิธี				
14.ในการประกอบพิธีปฏิญาณตนต่อหน้าพระสงฆ์ สำหรับผู้ที่ เป็นชายใช้คำแทนตัวว่าอะไร ก.พุทธมามกะ ข.พุทธมามีกา ค.ผู้แสดงตน ง.ผู้เข้าร่วมพิธี				
15.ในการประกอบพิธีปฏิญาณตนต่อหน้าพระสงฆ์ สำหรับผู้ที่ เป็นหญิงใช้คำแทนตัวว่าอะไร ก.พุทธมามกะ ข.พุทธมามีกา ค.ผู้แสดงตน ง.ผู้เข้าร่วมพิธี				

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
16.นับแต่เข้าปริมพรรษา และผู้ใดที่แสดงตนเป็นพุทธมามกะแล้ว จะได้รับสิ่งใด ก.ได้รับการต้อนรับจากคณะสงฆ์ ข.รับการศึกษาจากพระสงฆ์ ค.ก็จะได้รับพุทธมามกบัตรไว้เป็นหลักฐาน ง.ได้รับงานจากคณะสงฆ์				
17.การแสดงตนเป็นพุทธมามกะมีจุดมุ่งหมายสำคัญคืออย่างไร ก.เพื่อเข้าร่วมให้เป็นพิธีการ ข.เพื่อเป็นการส่งเสริมความเลื่อมใสในพุทธศาสนา ค.เป็นการส่งเสริมการนับถือศาสนา ง.เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า				
18.ระเบียบการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ มักทำกันเมื่อเด็กอยู่ในเกณฑ์อายุเท่าไร ก.อายุตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป ข.อายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ค.อายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป ง.อายุตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป				
19.สถานที่ทำพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ให้ใช้พระอุโบสถ นอกจากนี้เราสามารถให้สถานที่ใดได้อีกบ้าง ก.โรงเรียน ข.ห้องประชุม ค.ตามแหล่งที่สงบ ง.ในแหล่งที่ผู้คนรู้จัก				

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
20. ในสถานที่ที่กระทำพิธีเราควรต้องจัดวางสิ่งใดไว้บ้าง ก. ภูปเทียน ข. น้ำมนต์ ค. สังฆทาน ง. ต้องมีพระพุทธรูปประดิษฐานอยู่ด้วย				
21. ข้อใดถูกต้องที่สุด ก. การทอดกฐิน คือ การนำผ้าไปถวายพระภิกษุสงฆ์ ข. การทอดกฐิน คือ การนำผ้ากฐินไปวางไว้ต่อหน้าพระสงฆ์อย่างต่ำห้ารูป แล้วให้พระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งที่ได้รับ มอบหมาย จากคณะสงฆ์ทั้งนั้นเป็นเอกฉันท์ให้เป็นผู้รับกฐินนั้น ค. การทอดกฐิน คือ การนำผ้ากฐินไปวางไว้ต่อหน้าพระสงฆ์อย่างต่ำหนึ่งรูป แล้วให้พระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งที่ได้รับ มอบหมาย จากคณะสงฆ์ทั้งนั้นเป็นเอกฉันท์ให้เป็นผู้รับกฐินนั้น ง. การทอดกฐิน คือ การทำบุญตักบาตรถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์				
22. กฐินพระราชทานหมายถึงข้อใด ก. กฐินที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จทรงพระราชดำเนินไปทอดเป็นการพระองค์ที่วัดราษฎร์ ข. กฐินที่หน่วยงาน องค์กร กลุ่มบุคคลหรือบุคคลต่าง ๆ นำไปทอดถวายที่วัดราษฎร์ ค. กฐินที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จทรงพระราชดำเนินไปพระราชทานด้วยพระองค์เองหรือโปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงศานุวงศ์นำไปทอดถวายที่พระอารามหลวง ง. กฐินที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้หน่วยราชการหน่วยเอกชน องค์กรหรือบุคคลต่าง ๆ นำไปทอดที่พระอารามหลวง				

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
23. กฐิน แบ่งเป็น 2 ประเภท ตามระยะเวลาในการจัดเตรียม คือ อะไรบ้าง ก. มหากฐิน และ จุลกฐิน ข. กฐินหลวง และ กฐินพระราชทาน ค. กฐินต้น และ กฐินสามัคคี ง. มหากฐิน และ กฐินหลวง				
24. การทอดกฐินตรงกับวันที่เท่าไร ก. ตั้งแต่ แรม 1 ค่ำ เดือน 11 ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ข. ตั้งแต่ แรม 1 ค่ำ เดือน 7 ถึง 15 ค่ำ เดือน 8 ค. ตั้งแต่ 1 ค่ำ เดือน 8 ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 ง. ตั้งแต่ 1 ค่ำ เดือน 8 ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12				
25. คำถวายผ้ากฐินมีคำแปลว่าอย่างไร ก. ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้ากฐิน พร้อมทั้งบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย และครั้นรับแล้วขอจง กรานกฐินด้วยผ้านี้ เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ข. ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้าจีวรกฐิน กับของบริวารนี้แก่ พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับผ้ากฐิน พร้อมกับของบริวารของ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ค. ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้าจีวรกฐิน พร้อมกับของ บริวารนี้ แต่พระสงฆ์ ง. ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้าจํานํ้าพรรษา พร้อมกับของ อันเป็นบริวารเหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์				

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
26. ในครั้งพุทธกาลข้อใดมิใช่พุทธบัญญัติ ที่พระพุทเจ้าทรงถือเป็นมูลเหตุให้ภิกษุที่จำพรรษาครบสามเดือนกรานกฐินได้ และให้ได้รับอานิสงส์ ห้าประการ ก. เทียวไปไหนไม่ต้องบอกลา ข. ต้องถือไตรจีวรไปครบ ค. ทรงอธิเรกจีวรได้ตามปรารถนา ง. ฉนคณะโกชนได้				
27. คำถวายแบบมหานิกาย คือ อะไร ก. อิมํ สปริวารํ กฐินจิวรทสฺสํ สงฺฆสฺส โอโณชยาม (กล่าว 3 ครั้ง) ข. อิมํ มยํ ภนฺเต สปริวารํ กฐินจิวรทสฺสํ สงฺฆสฺส โอโณชยาม สาธุ โน ภนฺเต สงฺโฆ อิมํ ปริวารํ กฐินจิวรทสฺสํ ปฏิคุณฺหาตุ ปฏิคุคเหตฺวา จ อิมินา ทสฺสเสน กฐินํ อตุถรตุ อมฺหากํ ทีฆมรตฺตํ หิ ตาย สุขาย (กล่าว 3 ครั้ง) ค. อิมายสงฆาภิยา กฐินํ อตุถรามิ (กล่าว 3 ครั้ง) ง. อิมินาอุตุตราสงเคน กฐินํ อตุถรามิ (กล่าว 3 ครั้ง)				
28. จองกฐิน หมายถึง อะไร ก. การเตรียมการ ข. การแจ้งความประสงค์ที่จะนำผ้ากฐินไปทอดยังวัดที่ต้องการ ค. การนำผ้ากฐินทานกับเครื่องบริวารที่จะถวายไปตั้งไว้ ง. การเตรียมการก่อนถึงกำหนดการทอดกฐิน				

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
29.ข้อใดกล่าวถูกต้อง ก. กฐิน หมายถึง กรอบไม้หรือสะดึงสำหรับซึ่งเย็บจีวรของพระสงฆ์ ข. การทอดกฐินตรงกับ ตั้งแต่ 1 ค่ำ เดือน 8 ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ค. จอกฐิน หมายถึง การเตรียมการ ง. คำถวายแบบมหานิกาย คือ อิมายสงฆาภิยา กฐินิ อตุรามี (กล่าว 3 ครั้ง)				
30.คำถวายกระถินนั้นมีทั้งหมดกี่แบบเรียกว่าอะไรบ้าง ก. 1 แบบ คำถวายแบบมหานิกาย ข. 2 แบบ คำถวายมหายาน และ คำถวายแบบภิกขา ค. 1 แบบ คำกล่าวแบบธรรมยุต ง. 2 แบบ คำถวายแบบมหานิกายและคำกล่าวแบบธรรมยุต				
31.ใครเป็นผู้ถวายผ้าอาบน้ำฝนให้แก่พระพุทธเจ้าและสงฆ์ของค อื่นๆเพื่อให้ดูเป็นระเบียบเรียบร้อย ก.นางวิสาขา ข.นางสุชาดา ค.นางสามาวดี ง.นางสุปปียา				
32.ในปัจจุบันพุทธศาสนิกชน นิยมถวายผ้าอาบน้ำฝนพร้อมกั เครื่องอัฐบริขารอื่นๆ ในวันใด ก.วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 ข.วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ค.วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 ง.วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6				

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
33.การถวายผ้าจำพรรษานิยมถวายในวันใด ก. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 ข. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 ค. แรม 1 ค่ำ เดือน 11 ง. แรม 1 ค่ำ เดือน 6				
34.ใครเป็นคนเห็นพวกระงฆ์เปลือยกายอาบนํ้าฝนและเข้าไป ผิดว่าเป็นพวกอาชีวกนิครนถ์ ก.นางวิสาขา ข.นางทาสี ค.พระนางพิมพา ง.นางสามาวดี				
35.ผ้าอาบนํ้าฝนเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าอะไร ก.ผ้าไตร ข.ผ้าสามสี ค.ผ้าวัสสาวาสิกสาฎิกา ง.ผ้าวัสสิกสาฎิกา				
36.ผ้าจำนำพรรษาเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าอย่างไร ก.ผ้าวัสสาวาสิกสาฎิกา ข.ผ้าวัสสิกสาฎิกา ค.ผ้าอัชเจกจีวร ง.ผ้าจีวร				
37.วันที่พุทธศาสนิกชนทำพิธีถวายผ้าอาบนํ้าฝน ก.วันอาสาฬหบูชา ข.วันมาฆบูชา ค.วันเข้าพรรษา ง.วันออกพรรษา				

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
38.ผ้าจํานำพรพษา หมายถึง ก. ผ้าที่ถวายเป็นภิกษุผู้ญ้ําพรพษาครบ สามเดือน ข. ผ้าที่ใช้ทอดกฐิน ค. ผ้าที่ถวายเป็นภิกษุสงฆ์ในช่วงเวลาสามเดือนระหว่ง เข้าพรพษา ง. ผ้าที่พุทธศาสนิกชนนำมาถวายก่อนการจําพรพษา				
39.มีอุปาสกคนใด เป็นผู้มืศรัทธาต่อพระรัตนตรัย และได้ถวาย ผ้าจํานำพรพษาพร้อมกับภรรยา ก.พระเจ้าพิมพิสาน ข.พระเจ้าสุทโธทนะ ค.นายติสสะ ง.นายปุกกุสะ				
40.การถวายผ้าจํานำพรพษานั้นนิยมปฏิบัติในช่วงเวลาใด ก.ก่อนวันเข้าพรพษา ข.หลังวันเข้าพรพษา ค.วันออกพรพษา ง.วันเลื้ียงพระ				
41.การทำบุญตักบาตรถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์หรือที่เรียก กันตามภาษาชาวบ้านว่า อะไร ก.การทำบุญเลื้ียงพระ ข.การทำบุญตักบาตร ค.การถวายข้าวสาร อาหารแห้ง ง.การถวายฎีกาอาราธนา				

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
42. สิ่งของที่ใช้ในพิธี ได้แก่ อะไรบ้าง ก. เครื่องไทยธรรม เครื่องใช้พระสงฆ์ ข. โต๊ะหมู่บูชา พระพุทธรูป แจกันและเชิงเทียน ค. ชุดสังฆทาน ง. พรมปูพื้นนั่ง ชันน์ ผ้าไตรจีวร				
43. การอาราธนาหรือนิมนต์พระโดยทั่วไปมี 2 วิธี คือ ก. การอาราธนาด้วยปากเปล่าและการเจริญพระพุทธานต์ ข. การอาราธนาด้วยการเจริญพระพุทธานต์และการถวายฎีกา ค. การอาราธนาด้วยการถวายฎีกาและการอาราธนาด้วยปากเปล่า ง. ถูกทุกข้อ				
44. การอาราธนาพระสงฆ์มาเจริญพระพุทธานต์นิยมนิมนต์กี่รูป ก. 4 รูป ข. 6 รูป ค. 8 รูป ง. 5 รูป				
45. การตั้งโต๊ะหมู่บูชาต่อตั้งหันหน้าโต๊ะออกทางใด ก. ทางเดียวกับพระสงฆ์ ข. หันด้านซ้ายของพระสงฆ์ ค. หันด้านหลังให้พระสงฆ์ ง. หันด้านขวาของพระสงฆ์				

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
46.เมื่อพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์เสร็จแล้ว เจ้าภาพควรทำอย่างไร ก.ไปต้อนรับแขก ข.ถวายสิ่งของแก่พระสงฆ์ ค. เชิญแขกเข้างาน ง.ถวายข้าวพระพุทธ				
47.การอัญเชิญพระพุทธรูปมาตั้งบนโต๊ะหมู่บูชา ควรทำเมื่อใด ก. เมื่อเสร็จงานพิธี ข. เมื่อใกล้เวลาจะประกอบพิธี ค. ระหว่างที่กำลังประกอบพิธี ง. เมื่อพระสงฆ์สวดจบ				
48.การทำบุญหน้าศพ ข้อใดไม่เป็นระเบียบข้อปฏิบัติ ก.การอาราธนาพระสงฆ์สวดพระพุทธมนต์ ข.ไม่ตั้งภาชนะสำหรับใส่น้ำมนต์ ค.การบังสุกุล ง.ไม่มีข้อใดถูก				
49.ข้อใดกล่าวถูกต้อง ก.การทำบุญตักบาตรถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์หรือที่เรียกกันตามภาษาชาวบ้านว่า การทำบุญเลี้ยงพระ ข.สิ่งของที่ใช้ในพิธี ได้แก่ โต๊ะหมู่บูชา พระพุทธรูป แจกันและเชิงเทียน ฯลฯ ค.การอาราธนาพระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์นิยมนิมนต์ เป็นจำนวนคี่ ง.ถูกทุกข้อ				

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
50.การอาราธนาด้วยฎีกา หากเป็นงานมงคลและงานอวมงคล จะใช้คำว่า อะไร ก.ขออาราธนาเจริญพระพุทธรณ์ ข.ขออาราธนาสวดพระพุทธรณ์ ค.ขอนิมนต์พระสงฆ์ ง.ข้อ ก. และ ข้อ ข. ถูก				
51.พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ จัดอยู่ในศาสนพิธีข้อใด ก.บุญพิธี ข.ทานพิธี ค.กุศลพิธี ง.ปณิณกพิธี				
52.เพราะเหตุใดพิธีทอดกฐิน จึงจัดเป็นทานพิธี ก.เป็นพิธีเกี่ยวกับการถวายทาน ข.เป็นพิธีเกี่ยวกับประเพณีครอบครั ค.เป็นพิธีเกี่ยวกับการอบรมความดีงาม ง.เป็นพิธีเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไปของพระสงฆ์				
53.ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เมื่อพระสงฆ์ผู้เป็น ประธานหรือหัวหน้า สวดว่า ยถา วาริวหา... เจ้าภาพหรือ ผู้เข้าร่วมพิธีควรปฏิบัติตามข้อใด ก.รับศีล ข.กรวดน้ำ ค.ถวายของพระ ง.นั่งประนมมือรับพร				

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
58. การถวายผ้าอาบน้าฝนกระทำกันในโอกาสใด ก. ก่อนวันเข้าพรรษา ข. ก่อนวันออกพรรษา ค. ภายในพรรษา ง. ในฤดูฝน				
59. พิธีทอดกฐินกระทำกันในโอกาสใด ก. วันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 ไปจนถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 9 ข. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 ไปจนถึงวันแรม 1 ค่ำ เดือน 3 ค. วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ไปจนถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ง. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 ไปจนถึงวันแรม 1 ค่ำ เดือน 12				
60. งานทำบุญเลี้ยงพระที่เป็นการมงคล จะใช้การสวดแบบใด ก. สวดพระพุทธรูป ข. เจริญพระพุทธรูป ค. ทั้งสวดและเจริญพระพุทธรูป ง. ไม่มีข้อถูก				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง

ตาราง 14 แสดงเฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 เรื่อง ศาสนพืธี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
 และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 40 คน

ข้อที่	เฉลย	ข้อที่	เฉลย	ข้อที่	เฉลย
1	ง	21	ข	41	ก
2	ก	22	ง	42	ข
3	ข	23	ก	43	ค
4	ค	24	ก	44	ง
5	ค	25	ก	45	ก
6	ก	26	ข	46	ง
7	ง	27	ก	47	ข
8	ก	28	ข	48	ง
9	ก	29	ก	49	ง
10	ง	30	ง	50	ง
11	ค	31	ก	51	ง
12	ก	32	ค	52	ก
13	ค	33	ค	53	ข
14	ก	34	ข	54	ง
15	ข	35	ง	55	ก
16	ค	36	ก	56	ง
17	ง	37	ค	57	ง
18	ง	38	ก	58	ก
19	ข	39	ค	59	ค
20	ง	40	ค	60	ข

ภาคผนวก จ

ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ศาสนพิธีกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ตาราง 15 ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ศาสนพิธีกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
	1	2	3	4		
1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	0	0.75	ใช้ได้
5	1	1	1	0	0.75	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
8	0	1	1	1	0.75	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
14	0	1	1	1	0.75	ใช้ได้
15	0	1	1	1	0.75	ใช้ได้
16	0	0	1	1	0.50	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
18	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
20	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่				IOC	แปลผล
	1	2	3	4		
21	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
22	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
23	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
24	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
25	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
26	1	0	1	1	0.75	ใช้ได้
27	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
28	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
29	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
30	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
31	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
32	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
33	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
34	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
35	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
36	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
37	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
38	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
39	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
40	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
41	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
42	1	0	1	1	0.75	ใช้ได้
43	1	0	1	1	0.75	ใช้ได้
44	0	-1	1	1	0.25	ตัดทิ้ง
45	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่				IOC	แปลผล
	1	2	3	4		
46	1	0	1	1	0.75	ใช้ได้
47	1	-1	1	1	0.50	ใช้ได้
48	1	-1	1	1	0.50	ใช้ได้
49	1	0	1	1	0.75	ใช้ได้
50	1	0	1	1	0.75	ใช้ได้
51	1	0	1	1	0.75	ใช้ได้
52	1	-1	1	1	0.50	ใช้ได้
53	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
54	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
55	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
56	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
57	1	-1	1	1	0.50	ใช้ได้
58	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
59	1	0	1	1	0.75	ใช้ได้
60	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ศาสนพิธี
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 40 ข้อ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง ศาสนพิธี รายวิชาพระพุทธศาสนา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง ข้อสอบปรนัย มีทั้งหมด 40 ข้อ 40 คะแนน เวลา 1 ชั่วโมง
 ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวแล้ว X ลงใน
 กระดาษคำตอบ

1. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ หมายถึงอะไร
 - ก. การเข้าร่วมพิธีทางศาสนา
 - ข. การเผยแพร่คำสอนของพระพุทธเจ้า
 - ค. การทำตามคำสอนของพระพุทธเจ้าอย่างจริงจัง
 - ง. การแสดงตนให้ปรากฏว่ายอมรับนับถือพระพุทธศาสนาประจำชีวิต
2. ขั้นตอนการแสดงตนเป็นพุทธมามกะขั้นแรกคือ อะไร
 - ก. นักศึกษากล่าวคำนโมการพร้อมกัน
 - ข. มอบตัว ผู้ประสงค์จะประกอบพิธี
 - ค. ผู้นำนักศึกษา นั่งคุกเข่า นากล่าวคำอาราธนาศีล 5
 - ง. ผู้นำนักศึกษากล่าวนำคำปฏิญาณตน
3. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 พุทธมามกะ (พุทธะมามะกะ) หมายถึง
 - ก. ผู้ประกาศตนว่าเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา
 - ข. การนับถือศาสนาพุทธอย่างจริงจัง
 - ค. การเข้าร่วมพิธีทางศาสนา
 - ง. การศึกษาหลักธรรมทางศาสนา
4. ในการประกอบพิธีนี้ต้องมีเตรียมการให้พร้อมทั้ง ฝ่ายสงฆ์ คือข้อใด
 - ก. พระอาจารย์ต้องเป็นผู้จัดเตรียมบริเวณพิธีภายในวัดไว้ให้พร้อมก่อนกำหนดนัด
 - ข. ต้องเตรียมผ้าขาวสำหรับนุ่งผืนหนึ่ง
 - ค. ให้ผู้จะแสดงตนเป็นพุทธมามกะ นุ่งขาว
 - ง. พระอาจารย์และพระสงฆ์เข้าสู่บริเวณพิธี

5. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะนิยมทำในอายุช่วงใด
 - ก. ประมาณ 9 - 11 ปี
 - ข. ประมาณ 16 - 19 ปี
 - ค. ประมาณ 12 -15 ปี
 - ง. ประมาณ 19 - 21 ปี
6. สำหรับการประกาศตนเป็นอุบาสกอุบาสิกาในประเทศไทยบูรพาจารย์ได้นำแบบอย่างแบบเดิมมา กำหนดให้เป็นพิธีการที่มีรูปแบบเหมาะสม เรียกว่า พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ซึ่งเกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่เท่าใด
 - ก. รัชกาลที่ 5 เป็นครั้งแรก
 - ข. รัชกาลที่ 6 เป็นครั้งแรก
 - ค. รัชกาลที่ 7 เป็นครั้งแรก
 - ง. รัชกาลที่ 8 เป็นครั้งแรก
7. ในการประกอบพิธีนี้ต้องมีเตรียมการให้พร้อมทั้ง ฝ่ายผู้แสดงตนถ้าเป็นผู้หญิงควรทำอย่างไร
 - ก. ต้องสระเตรียมผ้าขาวสำหรับนุ่งผืนหนึ่ง
 - ข. นุ่งจีบแบบผ้าถุง หรือจะตัดเย็บเป็นกระโปรง
 - ค. นุ่งกางเกงขายาวตามความเหมาะสม
 - ง. นุ่งกางเกงตามความพอใจของผู้เข้าร่วมพิธี
8. ในการประกอบพิธีปฏิญาณตนต่อหน้าพระสงฆ์ สำหรับผู้ที่ป็นชายใช้คำแทนตัวว่าอะไร
 - ก. พุทธมามกะ
 - ข. พุทธมามีกา
 - ค. ผู้แสดงตน
 - ง. ผู้เข้าร่วมพิธี
9. นับแต่เข้าบุริมพรรษา และผู้ใดที่แสดงตนเป็นพุทธมามกะแล้ว จะได้รับสิ่งใด
 - ก. ได้รับการต้อนรับจากคณะสงฆ์
 - ข. รับการศึกษาจากพระสงฆ์
 - ค. ก็จะได้รับพุทธมามกบัตรไว้เป็นหลักฐาน
 - ง. ได้รับงานจากคณะสงฆ์

10. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะมีจุดมุ่งหมายสำคัญคืออะไร
- ก. เพื่อเข้าร่วมให้เป็นพิธีการ
 - ข. เพื่อเป็นการส่งเสริมความเลื่อมใสในพุทธศาสนา
 - ค. เป็นการส่งเสริมการนับถือศาสนา
 - ง. เพื่อเป็นการปลุกจิตสำนึกหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า
11. จงนำตัวเลขหน้าข้อความต่อไปนี้เรียงลำดับตามขั้นตอนของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
- 1) พระสงฆ์ให้โอวาท
 - 2) กล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย
 - 3) กล่าวคำปฏิญาณตนต่างหน้าพระสงฆ์
 - 4) ถวายพานเครื่องสักการะแด่พระสงฆ์
 - 5) พระสงฆ์สวดอนุโมทนา ผู้แสดงตนเป็นพุทธมามกะกรวดน้ำ
- ก. 1) 2) 3) 4) 5)
 - ข. 2) 3) 4) 5) 1)
 - ค. 1) 3) 2) 4) 5)
 - ง. 2) 4) 3) 1) 5)
12. ในสถานที่ที่กระทำพิธีเราควรต้องจัดวางสิ่งใดไว้บ้าง
- ก. ธูปเทียน
 - ข. น้ามนต์
 - ค. สังฆทาน
 - ง. ต้องมีพระพุทธรูปประดิษฐานอยู่ด้วย
13. ข้อใดถูกต้องที่สุด
- ก. การทอดกฐิน คือ การนำผ้าไปถวายพระภิกษุสงฆ์
 - ข. การทอดกฐิน คือ การนำผ้ากฐินไปวางไว้ต่อหน้าพระสงฆ์อย่างต่ำห้ารูป แล้วให้พระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งที่ได้รับ มอบหมาย จากคณะสงฆ์ทั้งนั้นเป็นเอกฉันท์ให้เป็นผู้รับกฐินนั้น
 - ค. การทอดกฐิน คือ การนำผ้ากฐินไปวางไว้ต่อหน้าพระสงฆ์อย่างต่ำหนึ่งรูป แล้วให้พระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งที่ได้รับ มอบหมาย จากคณะสงฆ์ทั้งนั้นเป็นเอกฉันท์ให้เป็นผู้รับกฐินนั้น
 - ง. การทอดกฐิน คือ การทำบุญตักบาตรถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์

14. กฐินพระราชทาน หมายถึงข้อใด
 - ก. กฐินที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จทรงพระราชดำเนินไปทอดเป็นการพระองค์ที่วัดราษฎร์
 - ข. กฐินที่หน่วยงาน องค์กร กลุ่มบุคคลหรือบุคคลต่าง ๆ นำไปทอดถวายที่วัดราษฎร์
 - ค. กฐินที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จทรงพระราชดำเนินไปพระราชทานด้วยพระองค์เองหรือโปรดเกล้าฯให้พระบรมวงศานุวงศ์นำไปทอดถวายที่พระอารามหลวง
 - ง. กฐินที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯให้หน่วยราชการ หน่วยเอกชน องค์กร หรือบุคคลต่าง ๆ นำไปทอดที่พระอารามหลวง
15. การทอดกฐิน ตรงกับวันที่เท่าไร
 - ก. ตั้งแต่ แรม 1 ค่ำ เดือน 11 ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12
 - ข. ตั้งแต่ แรม 1 ค่ำ เดือน 7 ถึง 15 ค่ำ เดือน 8
 - ค. ตั้งแต่ 1 ค่ำ เดือน 8 ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8
 - ง. ตั้งแต่ 1 ค่ำ เดือน 8 ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12
16. คำถวายผ้ากฐิน มีคำแปลว่าอย่างไร
 - ก. ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายผ้ากฐิน พร้อมทั้งบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย และ ครั้นรับแล้วขอจงกรานกฐินด้วยผ้านี้ เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ
 - ข. ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้าจีวรกฐิน กับของบริวารนี้แก่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับผ้ากฐิน พร้อมกับของบริวารของข้าพเจ้าทั้งหลาย
 - ค. ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้าจีวรกฐิน พร้อมกับของบริวารนี้ แด่พระสงฆ์
 - ง. ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้าจำนำพรรษา พร้อมกับของอันเป็นบริวารเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์
17. ในครั้งพุทธกาลข้อใดมิใช่พุทธานุญาต ที่พระพุทธรเจ้าทรงถือเป็นมูลเหตุให้ภิกษุที่จำพรรษาครบสามเดือนกรานกฐินได้ และให้ได้รับอานิสงส์ ห้าประการ
 - ก. เทียวไปไหนไม่ต้องบอกลา
 - ข. ต้องถือไตรจีวรไปครบ
 - ค. ทรงอธิเรกจีวรได้ตามปรารถนา
 - ง. ฉ้นคณะโภชนาได้

18. จอกลงิน หมายถึง อะไร
 - ก. การเตรียมการ
 - ข. การแจ้งความประสงค์ที่จะนำผ้ากลงินไปทอดยังวัดที่ต้องการ
 - ค. การนำผ้ากลงินทานกับเครื่องบริวารที่จะถวายไปตั้งไว้
 - ง. การเตรียมการก่อนถึงกำหนดการทอดกลงิน
19. ข้อใดกล่าวถูกต้อง
 - ก. ลงิน หมายถึง กรอบไม้หรือสะดึงสำหรับขึงเย็บจีวรของพระสงฆ์
 - ข. การทอดกลงินตรงกับ ตั้งแต่ 1 ค่ำ เดือน 8 ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12
 - ค. จอกลงิน หมายถึง การเตรียมการ
 - ง. คำถวายแบบมหานิกาย คือ อิมายสงฆาภิยา ลงิน อตุธรามิ (กล่าว 3 ครั้ง)
20. พิธีทอดกลงิน กระทำกันโอกาสใด
 - ก. วันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 ไปจนถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 9
 - ข. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 ไปจนถึงวันแรม 1 ค่ำ เดือน 3
 - ค. วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ไปจนถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12
 - ง. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 ไปจนถึงวันแรม 1 ค่ำ เดือน 12
21. ลงินที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ ฯ ไปทอดถวายที่พระอารามหลวง เรียกว่าอะไร
 - ก. ลงินต้น
 - ข. ลงินหลวง
 - ค. ลงินสามัคคี
 - ง. ลงินพระราชทาน
22. ใครเป็นผู้ถวายผ้าอาบน้ำฝนให้แก่พระพุทธรูปเจ้าและสงฆ์องค์อื่นๆเพื่อให้ดูเป็นระเบียบเรียบร้อย
 - ก. นางวิสาขา
 - ข. นางสุชาดา
 - ค. นางสาวาวดี
 - ง. นางสุปปิยา

23. ในปัจจุบันพุทธศาสนิกชน นิยมถวายผ้าอาบนํ้าฝนพร้อมกับเครื่องอัฐบริวารอื่นๆ ในวันใด
- ก. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11
 - ข. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
 - ค. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8
 - ง. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
24. การถวายผ้าจำพรรษานิยมถวายในวันใด
- ก. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8
 - ข. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11
 - ค. วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11
 - ง. วันแรม 1 ค่ำ เดือน 6
25. ผ้าอาบนํ้าฝนเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าอะไร
- ก. ผ้าไตร
 - ข. ผ้าสามสี
 - ค. ผ้าวัสสาวัสติกสาฎก
 - ง. ผ้าวัสสิกสาฎก
26. การถวายผ้าอาบนํ้าฝนกระทำกันโอกาสใด
- ก. ก่อนวันเข้าพรรษา
 - ข. ก่อนวันออกพรรษา
 - ค. ภายในพรรษา
 - ง. ในฤดูฝน
27. วันใดที่พุทธศาสนิกชนทำพิธีถวายผ้าอาบนํ้าฝน
- ก. วันอาสาฬหบูชา
 - ข. วันมาฆบูชา
 - ค. วันเข้าพรรษา
 - ง. วันออกพรรษา

28. ผ้าจํานำพรรษา หมายถึง
- ผ้าที่ถวายแก่ภิกษุผู้อยู่จําพรรษาครบ สามเดือน
 - ผ้าที่ใช้ทอดกฐิน
 - ผ้าที่ถวายแก่ภิกษุสงฆ์ในช่วงเวลาสามเดือนระหว่งเข้าพรรษา
 - ผ้าที่พุทธศาสนิกชนนำมาถวายก่อนการจําพรรษา
29. มีอุบาสกคนใด เป็นผู้มีศรัทธาต่อพระรัตนตรัย และได้ถวายผ้าจํานำพรรษาพร้อมกับ ภรรยา
- พระเจ้าพิมพิสาร
 - พระเจ้าสุทโธทนะ
 - นายติสสะ
 - นายปุกกุสะ
30. การทำบุญตักบาตรถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์หรือที่เรียกกันตามภาษาชาวบ้านว่า อะไร
- การทำบุญเลี้ยงพระ
 - การทำบุญตักบาตร
 - การถวายข้าวสาร อาหารแห้ง
 - การถวายฎีกาอาราธนา
31. สิ่งของที่ใช้ในพิธี ได้แก่ อะไบบ้าง
- เครื่องไทยธรรม เครื่องใช้พระสงฆ์
 - โต๊ะหมู่บูชา พระพุทธรูป แจกันและเชิงเทียน
 - ชุดสังฆทาน
 - พรมปูพื้นนั่ง ชันท์ ผ้าไตรจีวร
32. การอาราธนาพระสงฆ์มาเจริญพระพุทธานต์นิยมมนต์กี่รูป
- 4 รูป
 - 6 รูป
 - 8 รูป
 - 5 รูป

33. การตั้งโต๊ะหมู่บูชาต่อตั้งหันหน้าโต๊ะออกทางใด
 ก. ทางเดียวกับพระสงฆ์
 ข. หันด้านซ้ายของพระสงฆ์
 ค. หันด้านหลังให้พระสงฆ์
 ง. หันด้านขวาของพระสงฆ์
34. การอัญเชิญพระพุทธรูปมาตั้งบนโต๊ะหมู่บูชา ควรทำเมื่อใด
 ก. เมื่อเสร็จงานพิธี
 ข. เมื่อใกล้เวลาจะประกอบพิธี
 ค. ระหว่างที่กำลังประกอบพิธี
 ง. เมื่อพระสงฆ์สวดจบ
35. การทำบุญหน้าศพ ข้อใดไม่เป็นระเบียบข้อปฏิบัติ
 ก. การอาราธนาพระสงฆ์สวดพระพุทธรูป
 ข. ไม่ตั้งภาชนะสำหรับใส่น้ำมนต์
 ค. การบังสุกุล
 ง. ไม่มีข้อใดถูก
36. ข้อใดกล่าวถูกต้อง
 ก. การทำบุญตักบาตรถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์หรือที่เรียกกันตามภาษาชาวบ้านว่า การทำบุญเลี้ยงพระ
 ข. สิ่งของที่ใช้ในพิธี ได้แก่ โต๊ะหมู่บูชา พระพุทธรูป แจกันและเชิงเทียน ฯลฯ
 ค. การอาราธนาพระสงฆ์มาเจริญพระพุทธรูปนิยมนิมนต์ เป็นจำนวนคี่
 ง. ถูกทุกข้อ
37. การอาราธนาด้วยฎีกา หากเป็นงานมงคลและงานอวมงคลจะใช้คำว่า อะไร
 ก. ขออาราธนาเจริญพระพุทธรูป
 ข. ขออาราธนาสวดพระพุทธรูป
 ค. ขอนิมนต์พระสงฆ์
 ง. ข้อ ก. และ ข้อ ข. ถูก

38. ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เมื่อพระสงฆ์ผู้เป็นประธานหรือหัวหน้า สวดว่า ยถา วาริวหา... เจ้าภาพหรือผู้เข้าร่วมพิธีควรปฏิบัติตามข้อใด
- ก. รับศีล
 - ข. กรวดน้ำ
 - ค. ถวายของพระ
 - ง. นั่งประนมมือรับพร
39. ในการทำบุญเลี้ยงพระ เจ้าภาพจะต้องจุดเทียนน้ำมันต์ในขั้นตอนใด
- ก. หลังจากอาราธนาศีล
 - ข. เมื่อพระสงฆ์ฉันภัตตาหารแล้ว
 - ค. ก่อนถวายภัตตาหารและเครื่องไทย ธรรม
 - ง. เมื่อพระสงฆ์เริ่มสวดมงคลสูตรว่า อเสวนา
40. งานทำบุญเลี้ยงพระที่เป็นการมงคล จะใช้การสวดแบบใด
- ก. สวดพระพุทธรมณต์
 - ข. เจริญพระพุทธรมณต์
 - ค. ทั้งสวดและเจริญพระพุทธรมณต์
 - ง. ไม่มีข้อถูก

ตาราง 16 แสดงเฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ศาสนพิธี
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 40 ข้อ

ข้อที่	เฉลย	ข้อที่	เฉลย
1	ง	21	ง
2	ข	22	ก
3	ก	23	ค
4	ก	24	ค
5	ค	25	ค
6	ก	26	ก
7	ค	27	ค
8	ก	28	ก
9	ค	29	ค
10	ง	30	ก
11	ง	31	ข
12	ง	32	ง
13	ข	33	ก
14	ง	34	ข
15	ก	35	ง
16	ก	36	ง
17	ข	37	ง
18	ข	38	ข
19	ก	39	ง
20	ค	40	ข

ภาคผนวก ช

ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ศาสนพิธี กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ตามเกณฑ์ 80/80

ตาราง 17 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ศาสนพิธี
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 80/80 กับนักเรียน 9 คน

นักเรียนคนที่	คะแนนระหว่างการใช้ชุดกิจกรรม การเรียนรู้เรื่อง ศาสนพิธี ชุดละ 10 คะแนน				คะแนนจากการ ทดสอบ หลังเรียน
	ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3	ชุดที่ 4	
1	10	9	10	10	38
2	8	7	8	7	38
3	9	9	10	7	36
4	8	8	7	9	35
5	8	8	8	9	36
6	8	10	10	9	31
7	9	8	8	9	30
8	7	9	9	8	29
9	9	8	8	8	34
เฉลี่ยร้อยละ	84.44	84.44	86.67	84.44	
รวมเฉลี่ยร้อยละ	84.99				
ประสิทธิภาพของ กระบวนการ	84.99				
ประสิทธิภาพ ของผลลัพธ์	85.28				
E1/E2 = 84.99/85.28					

ตาราง 18 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ศาสนพิธี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 80/80 กับนักเรียน 50 คน

นักเรียนคนที่	คะแนนระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง ศาสนพิธี ชุดละ 10 คะแนน				คะแนนจากการทดสอบ หลังเรียน
	ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3	ชุดที่ 4	
1	8	10	10	10	32
2	9	10	7	10	35
3	10	10	8	7	37
4	8	9	9	10	38
5	9	8	10	8	31
6	8	9	8	9	31
7	8	8	9	10	35
8	7	9	10	8	34
9	8	8	6	9	29
10	8	8	7	9	33
11	9	9	8	8	32
12	6	6	7	7	30
13	7	7	9	8	26
14	5	5	9	9	27
15	5	5	8	9	32
16	8	8	6	10	27
17	9	9	7	7	31
18	10	8	8	8	36
19	10	9	7	10	34
20	10	8	7	7	36
21	9	7	6	9	35
22	8	8	7	8	35

ตาราง 18 (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนระหว่างการใช้ชุดกิจกรรม การเรียนรู้เรื่อง ศาสนพิธี ชุดละ 10 คะแนน				คะแนนจากการ ทดสอบ หลังเรียน
	ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3	ชุดที่ 4	
23	9	7	8	9	37
24	8	9	8	8	33
25	9	8	9	7	32
26	8	7	7	8	34
27	8	8	8	9	30
28	8	9	6	8	33
29	9	8	8	7	34
30	8	7	6	8	31
31	8	8	7	7	35
32	7	9	8	9	30
33	7	8	8	10	32
34	8	10	8	7	28
35	8	7	8	9	31
36	9	8	7	7	35
37	8	9	8	7	36
38	7	8	9	6	32
39	8	7	7	8	34
40	7	8	8	7	36
41	9	7	9	8	37
42	7	9	10	7	36
43	6	7	10	7	31
44	7	8	9	8	30
45	8	9	10	8	32
46	10	10	9	9	28

ตาราง 18 (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนระหว่างการใช้ชุดกิจกรรม การเรียนรู้เรื่อง ศาสนพิธี ชุดละ 10 คะแนน				คะแนนจากการ ทดสอบ หลังเรียน
	ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3	ชุดที่ 4	
47	9	7	8	7	31
48	8	6	9	8	31
49	9	7	10	7	30
50	8	8	8	7	27
เฉลี่ยร้อยละ	80.80	80.20	80.60	81.40	
รวมเฉลี่ยร้อยละ	80.75				
ประสิทธิภาพของ กระบวนการ	80.75				
ประสิทธิภาพ ของผลลัพธ์	81.60				
E1/E2 = 80.75/81.60					

ภาคผนวก ซ

ตารางแสดงผลคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง ศาสนาพิธี

ตาราง 19 แสดงผลคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและ
หลังเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง ศาสนาพิธี กลุ่มสาระการ
เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4

นักเรียน คนที่	คะแนนก่อนเรียน Pre-test (40)	คะแนนหลังเรียน Pos-test (40)	คะแนนผลต่าง D
1	27	30	3
2	23	23	0
3	24	26	2
4	20	32	12
5	26	35	9
6	26	30	4
7	23	30	7
8	21	30	9
9	26	30	4
10	19	29	10
11	18	32	14
12	24	35	11
13	24	32	8
14	28	35	7
15	23	35	12
16	23	34	11
17	18	31	13
18	15	29	14
19	20	33	13
20	26	28	2
21	25	35	10
22	25	34	9
23	24	32	8

ตาราง 19 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนก่อนเรียน Pre-test	คะแนนหลังเรียน Pos-test	คะแนนผลต่าง D
24	23	24	1
25	25	33	8
26	20	31	11
27	24	28	4
28	25	29	4
29	26	29	3
30	20	30	10
31	23	33	10
32	24	25	1
33	19	28	9
34	27	32	5
35	24	31	7
36	22	30	8
37	14	30	16
38	20	31	11
39	19	35	16
40	22	33	11
41	14	31	17
42	28	32	4
43	19	31	12
44	20	31	11
45	24	29	5
46	21	31	10
47	22	35	13
48	28	32	4
49	13	33	20
50	23	33	10

ภาคผนวก ณ
แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม
ใช้ประกอบชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง ศาสนาพิธี
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่มในศาสนพิธี

เรื่อง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551

วันที่ เดือน พ.ศ. กลุ่มที่

รายชื่อนักเรียน

1. นามสกุล
2. นามสกุล
3. นามสกุล
4. นามสกุล
5. นามสกุล

คะแนนระดับการปฏิบัติ

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
 ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด
 ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

ข้อ ที่	พฤติกรรมที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	มีการวางแผนร่วมกันในการทำงาน					
2	มีการแสดงความคิดเห็นร่วมกันภายในกลุ่ม					
3	มีการแบ่งงานรับผิดชอบของแต่ละสมาชิกภายในกลุ่ม					
4	ทำงานเสร็จเรียบร้อยตรงตามกำหนดเวลา					
5	สนทนาได้ตอบคำถามของระหว่างเพื่อนและครู					
6	ทำกิจกรรมกลุ่มด้วยความสนุกสนาน					
7	ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกภายในกลุ่ม					
8	กล้าแสดงออก กล้าซักถาม					
9	เมื่อมีความสงสัยกล้าซักถามครูผู้สอนเพื่อขอคำแนะนำ					
10	มีความกระตือรือร้นในการทำงานเมื่อได้รับมอบหมาย					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

...../...../.....

ภาคผนวก ญ
ผลการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่มในศาสนพิธี
ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง ศาสนพิธี
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ตาราง 20 แสดงผลการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่มตนในกิจกรรมกลุ่มในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ศาสนพิธี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ที่	พฤติกรรมที่สังเกต	n = 50		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1	มีการวางแผนร่วมกันในการทำงาน	4.33	0.82	มาก
2	มีการแสดงความคิดเห็นร่วมกันภายในกลุ่ม	4.35	0.74	มาก
3	มีการแบ่งงานรับผิดชอบของแต่ละสมาชิกภายในกลุ่ม	3.88	0.95	มาก
4	ทำงานเสร็จเรียบร้อยตรงตามกำหนดเวลา	3.90	1.04	มาก
5	สนทนาได้ตอบคำถามของระหว่างเพื่อนและครู	4.02	1.01	มาก
6	ทำกิจกรรมกลุ่มด้วยความสนุกสนาน	3.84	0.92	มาก
7	ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกภายในกลุ่ม	4.06	0.99	มาก
8	กล้าแสดงออก กล้าซักถาม	3.78	1.17	มาก
9	เมื่อมีความสงสัยกล้าซักถามครูผู้สอนเพื่อขอคำแนะนำ	4.20	0.98	มาก
10	มีความกระตือรือร้นในการทำงานเมื่อได้รับมอบหมาย	4.22	1.25	มาก
รวม		4.06	0.15	มาก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามความพึงพอใจ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
เรื่อง ศาสนพิธี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ตาราง 21 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง ศาสนพิธี
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	ด้านใบคำสั่ง นักเรียนเข้าใจคำชี้แจงชัดเจนถูกต้องเหมาะสม					
2	ภาษาสื่อความหมายชัดเจนเข้าใจง่าย					
3	บอกรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติได้ชัดเจน เหมาะสม					
4	มีการแนะนำบทบาทของผู้เรียนได้เหมาะสม					
5	ด้านครูผู้สอน ครูชี้แจงชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้อย่างชัดเจน					
6	ครูฝึกให้นักเรียนใช้กระบวนการคิดภายในกลุ่มได้อย่างทั่วถึง					
7	ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนได้อย่างคละความสามารถและชาย-หญิง ได้อย่างเหมาะสม					
8	ครูกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมกลุ่ม					
9	ครูให้การแนะนำ คำปรึกษา และชี้แนะ ในการทำงานกลุ่มได้อย่างทั่วถึงทุกกลุ่ม					
10	ครูให้ความเป็นกันเอง และเป็นกัลยาณมิตร					
11	ครูใช้ภาษาในการแนะนำได้อย่างเข้าใจ					
12	ครูสร้างแรงผลักดันให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของแต่ละคนภายในกลุ่ม					
13	ด้านเนื้อหา เนื้อหามีความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
14	เนื้อหามีความละเอียดและชัดเจน					

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
15	เนื้อหาเหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน					
16	เนื้อหาเป็นไปตามลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ (จากง่ายไปหายาก)					
17	เนื้อหามีความยากง่ายพอเหมาะกับความสามารถ ของนักเรียน					
18	เนื้อหา มีความเหมาะสมกับเวลาเรียน					
19	ด้านภาษา ความเหมาะสมของการใช้คำในด้านสื่อความหมาย					
20	ความถูกต้องของภาษาที่ใช้					
21	ภาษาอ่านเข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของนักเรียน					
22	ด้านแบบฝึกหัด แบบฝึกหัดมีจำนวนเหมาะสมกับเนื้อหา					
23	แบบฝึกหัดมีความยากง่ายเหมาะสมตาม ความสามารถของนักเรียน					
24	แบบฝึกหัดเร้าความสนใจของนักเรียน					
25	ด้านแบบทดสอบ แบบทดสอบมีจำนวนข้อเหมาะสมกับเนื้อหา					
26	แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับเนื้อหา และผล การเรียนรู้ที่คาดหวัง					
27	การให้ผลย้อนกลับของแบบทดสอบ					

ภาคผนวก ก
ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการ
เรียนรู้เรื่อง ศาสนพิธี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ตาราง 22 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง ศาสนพิธี กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ข้อที่	รายการ	n = 50		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	ด้านใบคำสั่ง นักเรียนเข้าใจคำชี้แจงชัดเจนถูกต้องเหมาะสม	3.88	0.52	มาก
2	ภาษาสื่อความหมายชัดเจนเข้าใจง่าย	3.94	0.62	มาก
3	บอกรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติได้ชัดเจน เหมาะสม	3.96	0.75	มาก
4	มีการแนะนำบทบาทของผู้เรียนได้เหมาะสม	4.06	0.84	มาก
5	ด้านครูผู้สอน ครูชี้แจงชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้อย่างชัดเจน	4.00	0.64	มาก
6	ครูฝึกให้นักเรียนใช้กระบวนการคิดภายในกลุ่มได้อย่างทั่วถึง	3.90	0.79	มาก
7	ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนได้อย่างคละความสามารถและชาย-หญิง ได้อย่างเหมาะสม	3.84	0.68	มาก
8	ครูกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม กลุ่ม	3.88	0.72	มาก
9	ครูให้การแนะนำ คำปรึกษา และชี้แนะ ในการทำงานกลุ่มได้ อย่างทั่วถึงทุกกลุ่ม	3.96	0.81	มาก
10	ครูให้ความเป็นกันเอง และเป็นกัลยาณมิตร	3.98	0.62	มาก
11	ครูใช้ภาษาในการแนะนำได้อย่างเข้าใจ	3.96	0.86	มาก
12	ครูสร้างแรงผลักดันให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของ แต่ละคนภายในกลุ่ม	3.74	0.72	มาก
13	ด้านเนื้อหา เนื้อหามีความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	4.18	0.66	มาก
14	เนื้อหามีความละเอียดและชัดเจน	4.14	0.76	มาก

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	n = 50		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
15	เนื้อหาเหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน	3.98	0.84	มาก
16	เนื้อหาเป็นไปตามลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ (จากง่ายไปหายาก)	4.00	0.73	มาก
17	เนื้อหาที่มีความยากง่ายพอเหมาะกับความสามารถของนักเรียน	3.96	0.70	มาก
18	เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับเวลาเรียน	3.80	0.81	มาก
19	ด้านภาษา ความเหมาะสมของการใช้คำในด้านสื่อความหมาย	3.94	0.71	มาก
20	ความถูกต้องของภาษาที่ใช้	4.12	0.63	มาก
21	ภาษาอ่านเข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	3.96	0.78	มาก
22	ด้านแบบฝึกหัด แบบฝึกหัดมีจำนวนเหมาะสมกับเนื้อหา	3.96	0.81	มาก
23	แบบฝึกหัดมีความยากง่ายเหมาะสมตามความสามารถของนักเรียน	3.92	0.75	มาก
24	แบบฝึกหัดสร้างความสนใจของนักเรียน	3.96	0.70	มาก
25	ด้านแบบทดสอบ แบบทดสอบมีจำนวนข้อเหมาะสมกับเนื้อหา	3.96	0.57	มาก
26	แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับเนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	4.04	0.73	มาก
27	การให้ผลย้อนกลับของแบบทดสอบ	4.06	0.74	มาก
รวมเฉลี่ย		3.97	0.39	มาก

ภาคผนวก ฐ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ศาสนพิธี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ
วัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ชุดที่ 1-4

ชุดกิจกรรมที่ 1

การแสดงตนเป็นพหุวัฒนธรรม

คำนำ

องค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ศาสนพิธี กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในชุดกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ประกอบด้วยคำชี้แจงสำหรับครู คำชี้แจงสำหรับนักเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมแบบเฉลยแบบทดสอบ ซึ่งครูผู้สอนกิจกรรมการเรียนรู้ ศาสนพิธี ควรศึกษาให้เข้าใจอย่างชัดเจนเพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมในชั้นเรียนให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตลอดจนมีกระบวนการทำงานกลุ่มของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

คณะผู้จัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ศาสนพิธี กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในชุดกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ หวังว่า ชุดกิจกรรมนี้จะใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดีและทำให้นักเรียนในชั้นเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักศาสนาพิธี

ขอขอบพระคุณ ผศ. จรูญ พานิชผลินไชย อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปรับปรุงให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คณะผู้จัดทำ

องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

1. คำชี้แจงสำหรับครู
2. คำชี้แจงสำหรับนักเรียน
3. แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 3.1 สารสำคัญ
 - 3.2 จุดประสงค์การเรียนรู้
 - 3.3 เนื้อหาสาระ
 - 3.4 กิจกรรมการเรียนรู้
 - 3.5 สื่อและแหล่งการเรียนรู้
 - 3.6 การวัดและประเมินผล
 - 3.7 ภาคผนวก
4. แบบประเมินการปฏิบัติใบงานกิจกรรมกลุ่ม
5. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม
6. แบบทดสอบหลังชุดกิจกรรม พร้อมแบบเฉลยแบบทดสอบ

คำชี้แจงสำหรับครู

ข้อปฏิบัติในการใช้ชุดกิจกรรม

1. ขั้นเตรียมก่อนสอน

1.1 ศึกษาชุดกิจกรรมให้เข้าใจก่อนอย่างละเอียดรอบคอบ

1.2 ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ที่จะสอนและขั้นตอนต่างๆใน

แผนการจัดการเรียนรู้ให้เข้าใจ

1.3 ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบบทบาทของครูและบทบาทของนักเรียน

2. ขั้นสอน

2.1 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนการสอน

2.2 ขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม ครูควรคอยดูแลแนะนำสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาและ
ตอบข้อสงสัยของนักเรียนขณะที่นักเรียนกำลังปฏิบัติกิจกรรมภายในกลุ่ม

3. ขั้นหลังสอน

3.1 เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรให้นักเรียนได้ตรวจทาน
การทำชุดกิจกรรมให้เรียบร้อย

3.2 ประเมินความรู้ความเข้าใจต่อการปฏิบัติชุดกิจกรรมโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้
ความเข้าใจต่อการปฏิบัติชุดกิจกรรม

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

บทบาทของนักเรียน

1. ให้นักเรียนอ่านใบคำสั่งเป็นอันดับแรกเพื่อที่จะได้ทราบว่านักเรียนจะต้องปฏิบัติกิจกรรมอะไร
2. นักเรียนจะต้องปฏิบัติกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม
3. เมื่อนักเรียนมีข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจให้ซักถามครูทันที

แผนการสอน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 3 ชั่วโมง

.....

สาระสำคัญ

ชาวพุทธ เป็นกลุ่มบุคคลที่นับถือพระพุทธศาสนา ปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า โดยยึดเอาพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง มีหน้าที่ศึกษาเกี่ยวกับการเข้าร่วมพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา และแสดงตนเป็นพุทธมามกะ เป็นต้น

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจ ประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนามาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

มาตรฐาน ส 1.2 ยึดมั่นในศีลธรรม การกระทำ ความดีมีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาในพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

มาตรฐาน ส 1.3 ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมและศาสนพิธีของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ค่านิยมที่ดีงามและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.สามารถบอกถึงความหมายและประวัติความเป็นมาของพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ได้
- 2.สามารถบอกถึงการปฏิบัติตนต่อการแสดงตนเป็นพุทธมามกะได้
- 3.สามารถกล่าวปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะได้

เนื้อหาสาระ

1. ความหมายและประวัติความเป็นมาของพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
2. ระเบียบปฏิบัติพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
3. คำกล่าวคำปฏิญาณตนพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ทบทวนความหมายของพุทธมามกะ
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นตอนการทำกิจกรรม กำหนดเวลาและข้อตกลงอื่นๆ ให้นักเรียนเข้าใจตรงกันก่อนเข้ากลุ่มทำกิจกรรม
3. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

ขั้นสอน

4. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
5. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1
6. ครูแจกใบคำสั่ง ที่ 1.1 ,1.2,1.3 ใบความรู้ที่ 1.1 ,1.2,1.3 และใบงาน ที่ 1.1 ,1.2,1.3
7. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบคำสั่งที่ 1.1 ใบความรู้ที่ 1.1 ให้เข้าใจ และทำใบงานกิจกรรมที่ 1.1 เรื่อง ความหมายของพุทธมามกะ
8. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษา ใบความรู้ที่ 1.2 ให้เข้าใจ และทำใบงานกิจกรรมที่ 1.2 เรื่อง ความนิยมแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
9. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษา ใบความรู้ที่ 1.3 ให้เข้าใจ และทำใบงานกิจกรรมที่ 1.3 เรื่อง คำกล่าวปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะ
10. นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจใบงานกิจกรรมที่ 1.1 ,1.2,1.3 ตามลำดับโดยสมาชิกแต่ละคนภายในกลุ่มร่วมกันตรวจทานความถูกต้องของใบงาน และอภิปรายผล สรุปผล

ขั้นสรุปและประยุกต์ใช้ความรู้

11. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนา และซักถามเกี่ยวกับเนื้อหาใบความรู้ที่ 1.1 ,1.2,1.3 ตามลำดับ
- 1.2 ให้นักเรียนแต่ละคนสรุปใบความรู้ที่ 1.1 ,1.2,1.3 ตามลำดับลงในสมุดจดของแต่ละคน
13. ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ใบคำสั่งที่ 1.1 เรื่อง พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ใบความรู้ที่ 1.1 และใบงานกิจกรรมที่ 1.1 เรื่อง ความหมายของพุทธมามกะ
2. ใบความรู้ที่ 1.2 และใบงานกิจกรรมที่ 1.2 เรื่อง ความนิยมแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
3. ใบความรู้ที่ 1.3 และใบงานกิจกรรมที่ 1.3 เรื่อง คำกล่าวปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะ
4. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

การวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัด

- 1.1 สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม
- 1.2 ตรวจใบงานกิจกรรมที่ 1.1 , 1.2 และ 1.3 และประเมินผล
- 1.3 ทดสอบด้วยแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

2. เครื่องมือวัด

- 2.1 แบบประเมินการปฏิบัติใบงานกิจกรรมกลุ่ม
- 2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม
- 2.3 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

3. เกณฑ์การประเมินผล

- 3.1 การประเมินการปฏิบัติใบงานกิจกรรมกลุ่ม กำหนดระดับคะแนนเป็น 3 ระดับ ได้ผลการประเมินอย่างน้อยระดับ 2 ทุกรายการให้ “ผ่าน”
- 3.2 การประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม กำหนดระดับคะแนนเป็น 3 ระดับ ได้ผลการประเมินอย่างน้อยระดับ 2 ทุกรายการให้ “ผ่าน”

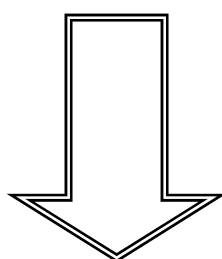
ภาคผนวก

1. ใบคำสั่งชุดกิจกรรมที่ 1 การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
2. ใบความรู้กิจกรรมที่ 1.1 ความหมายของพุทธมามกะ
3. ใบความรู้กิจกรรมที่ 1.2 ความนิยมแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
4. ใบความรู้กิจกรรมที่ 1.3 คำกล่าวปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะ
5. ใบกิจกรรมที่ 1.1 ความหมายของพุทธมามกะ
6. ใบกิจกรรมที่ 1.2 ความนิยมแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
7. ใบกิจกรรมที่ 1.3 คำกล่าวปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะ

8. ใบงานกิจกรรมที่ 1.1 ความหมายของพุทธมามกะ
9. ใบงานกิจกรรมที่ 1.2 ความนิยมแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
10. ใบงานกิจกรรมที่ 1.3 คำกล่าวปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะ
11. แบบประเมินการปฏิบัติใบงานกิจกรรมกลุ่ม
12. แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม
13. แบบทดสอบหลังชุดกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

ใบคำสั่ง

ชุดกิจกรรมที่ 1 การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

โปรดอ่านใบคำสั่งนี้ให้เข้าใจแล้ว
ปฏิบัติตามลำดับ ดังนี้

1. อ่านใบความรู้
2. อ่านใบกิจกรรมและทำกิจกรรมที่กำหนดไว้ลงในใบงาน
3. ทำแบบทดสอบ
4. เมื่อทำเสร็จแล้วให้ตรวจคำตอบในใบเฉลย
5. เก็บใบคำสั่ง ใบความรู้ ใบกิจกรรม ใบงาน ใบทดสอบ
ใบเฉลยเข้าที่ให้เรียบร้อย

ใบความรู้

กิจกรรมที่ 1.1 ความหมายของพุทธมามกะ¹

พุทธมามกะ แปลว่า ผู้ถือว่าพระพุทธเจ้าเป็นของเรา หมายถึงผู้ประกาศตนว่าขอ ถือพระพุทธเจ้าว่าเป็นสรณะ หรือผู้ประกาศตนว่าเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา

การประกาศตนเป็นพุทธมามกะนั้นอาจจัดทำเป็นพิธีเหมือนการประกาศตนเป็น อุบาสกอุบาสิกาในสมัยพุทธกาล เรียกว่า พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ นิยมทำกันในวาระ ดังนี้

1. เมื่อเด็กมีอายุประมาณ 12 -15 ปี
2. เมื่อจะส่งบุตรหลานไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ หรือไปในถิ่นที่ไม่มีพระพุทธรักษา
3. โรงเรียนจัดทำพิธีแก่นักเรียนที่เข้ามาศึกษาใหม่ในแต่ละปี
4. เมื่อมีคนต่างศาสนาต้องการจะนับถือพระพุทธศาสนา

¹ พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช) ป.ธ. 9 ราชบัณฑิต พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์ ชุด คำวัด, วัดราชโอรสาราม กรุงเทพฯ พ.ศ. 2548

ใบความรู้

กิจกรรมที่ 1.2 การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

การแสดงตนเป็นพุทธมามกะขึ้นสืบต่อกันมาช้านาน แต่ในปัจจุบันความนิยมของชาวพุทธในประเทศไทย คือ

1. เมื่อมีบุตรหลานของตนมีอายุพ้นเขตเป็นทารก เจริญวัยอยู่ในระหว่างอายุ 12 ถึง 15 ปี ก็ประกอบพิธีให้บุตรหลานได้แสดงตนเป็นพุทธมามกะ เพื่อให้เด็กสืบความเป็นชาวพุทธ ตามตระกูลวงศ์ต่อไป หรือ

2. เมื่อจะส่งบุตรหลานของตนซึ่งเป็นชาวพุทธอยู่แล้ว ให้ไปอยู่ในถิ่นที่ไม่ใช่ดินแดนของพระพุทธศาสนา เพื่อการศึกษาหรือเพื่อประโยชน์ใด ๆ ก็ตาม เป็นการที่ต้องจากถิ่นไป นานแรมปี ก็นิยมประกอบพิธีให้บุตรหลานของตนที่จะจากไปนั้น แสดงตนเป็นพุทธมามกะ เพื่อให้เด็กได้รำลึกอยู่เสมอว่าตนเป็นพุทธศาสนิกชน หรือ

3. เมื่อจะปลูกฝังนิสัยเยาวชนให้มั่นคงในพระพุทธศาสนา ส่วนมากทางโรงเรียนที่สอนวิชาทั้งสามัญและอาชีวศึกษาแก่เด็ก ซึ่งตั้งอยู่ในกลุ่มชาวพุทธ นิยมประกอบพิธีให้นักเรียน ที่เข้าศึกษาใหม่ในรอบปี ได้แสดงตนเป็นพุทธมามกะหมู่ คือ แสดงรวมกันเป็นหมู่ ทำปีละ ครั้งในวันที่สะดวกที่สุด เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญ ในการที่ตนเป็นชาวพุทธร่วมอยู่กับ ชาวพุทธทั้งหลายและ

4. เมื่อมีบุคคลต่างศาสนาเกิดเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ต้องการจะประกาศตน เป็นชาวพุทธ ก็ประกอบพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะเพื่อประกาศว่า นับแต่นี้ไปตนยอมรับนับถือพระพุทธศาสนาแล้ว

กิจกรรมที่ 1.3 คำกล่าวปฎิญาณตนเป็นพุทธมามกะ

คำนมัสการ

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส

คำแปล

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า

คำปฎิญาณ

เอสาหัง ภนฺเต สุจิรปริณิพุตฺตมปิ, ตํ ภควนฺตํ สรณํ

คจฺฉามิ, ธมฺมญฺจ สงฺฆญฺจ, พุทฺธมามกิตฺติ มํ สงฺโฆ ธาเรตุ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าถึงพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น แม้บริณิพพาน ไปนานแล้ว
ทั้งพระธรรมและพระสงฆ์ เป็นสัจจะที่ระลึกน้อมถือ ขอพระสงฆ์จงจำข้าพเจ้า ว่าเป็นพุทธมามกะ
ผู้รับเอาพระพุทธเจ้าเป็นของตน คือ ผู้นับถือพระพุทธเจ้า

หมายเหตุ :- ถ้าปฎิญาณพร้อมกันหลายคนทั้งชายหญิง คำปฎิญาณให้เปลี่ยนเฉพาะที่ขีด
เส้นใต้ไว้ ดังนี้

เอสาหัง เป็น ชายว่า เอเต มยฺ หญฺิงว่า เอตา มยฺ

คจฺฉามิ เป็น คจฺฉาม (ทั้งชายและหญิง)

พุทฺธมามกิตฺติ เป็น พุทฺธมามกาทิ (ทั้งชายและหญิง)

มํ เป็น โน (ทั้งชายและหญิง)

คำแปล ก็เปลี่ยนเฉพาะคำ “ข้าพเจ้า” เป็นว่า “ข้าพเจ้าทั้งหลาย” เท่านั้น นอกนั้น เหมือนกัน
สำหรับหญิงผู้ปฎิญาณคนเดียวว่า เอสาหัง ฯลฯ ถึง พุทฺธมามกิตฺติ เปลี่ยนเป็นว่า พุทฺธมามกาทิ ต่อไป
ไม่เปลี่ยนตลอดทั้งคำแปลด้วย ถ้าหญิงกับชายปฎิญาณคู่กัน เฉพาะคู่เดียว ให้ว่าแบบปฎิญาณคน
เดียว คือ ขึ้น เอสาหัง ฯลฯ พุทฺธมามกิตฺติ ชายว่า หญฺิงเปลี่ยนว่า พุทฺธมามกาทิ นอกนั้น คงรูปตลอด
ทั้งคำแปล

ใบกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1.1 ความหมายของพุทธมามกะ

จุดประสงค์

1. บอกความหมายของพุทธมามกะได้
2. สรุปความหมายของพุทธมามกะได้

กิจกรรม

ให้นักเรียนจัดกลุ่มๆ ละ 5 คนให้แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่ม

1. ร่วมกันศึกษาข้อมูลจากใบความรู้และเนื้อหาจากหนังสือเรียน
2. แต่ละกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มและช่วยกันทำ

ใบงานกิจกรรม 1.1 ความหมายของพุทธมามกะ

3. ส่งตัวแทนนำเสนอความคิดของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

ใบกิจกรรม

กิจกรรม 1.2 ความนิยมแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ถึงการแสดงตนเป็นพุทธมามกะได้
2. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นถึงความนิยมของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะได้

กิจกรรม

ให้นักเรียนจัดกลุ่มๆ ละ 5 คนให้แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่ม

1. ร่วมกันศึกษาข้อมูลจากใบความรู้และเนื้อหาจากหนังสือเรียน
2. แต่ละกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มและช่วยกันทำ

ใบงานกิจกรรม 1.2 ความนิยมแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

3. ส่งตัวแทนนำเสนอความคิดของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

ใบกิจกรรม

กิจกรรม 1.3 คำกล่าวปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะ

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถอ่านและเขียนภาษาบาลีเกี่ยวกับคำกล่าวปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะได้

กิจกรรม

ให้นักเรียนจัดกลุ่มๆ ละ 5 คนให้แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่ม

1. ร่วมกันศึกษาข้อมูลจากใบความรู้และเนื้อหาจากหนังสือเรียน
2. แต่ละกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มและช่วยกันทำ

ใบงาน

3. ส่งตัวแทนนำเสนอความคิดของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

วันที่ กลุ่มที่ ชั้น โรงเรียน

ใบงาน

กิจกรรม 1.1 ความหมายของพุทธมามกะ
คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พุทธมามกะ แปลว่า อะไร

ตอบ

.....

.....

2. พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ นิยมทำกันในวาระใดบ้าง

ตอบ

.....

.....

.....

การประเมินผล

คะแนนเต็ม 4 คะแนนได้คะแนน

ระดับคุณภาพ () A
() B
() C

หมายเหตุ

3 = ดี (A)

2 = พอใช้ (B)

1 = ควรปรับปรุง (C)

ผู้ประเมิน.....

วันที่ กลุ่มที่ ชั้น โรงเรียน

ใบงาน

กิจกรรม 1.2 การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ สืบต่อกันมาช้านาน แต่ในปัจจุบันความนิยมของชาวพุทธในประเทศไทย มีอย่างไรบ้าง

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การประเมินผล

คะแนนเต็ม 3 คะแนนได้ คะแนน

ระดับคุณภาพ () A

() B

() C

หมายเหตุ

3 = ดี (A)

2 = พอใช้ (B)

1 = ควรปรับปรุง (C)

ผู้ประเมิน.....

()

วันที่ กลุ่มที่ ชั้น โรงเรียน

ใบงาน

กิจกรรม 1.3 คำกล่าวปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะ
คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

จงเขียนคำปฏิญาณและคำแปลการปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะ

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การประเมินผล

คะแนนเต็ม 3 คะแนนได้คะแนน

ระดับคุณภาพ () A
() B
() C

หมายเหตุ

3 = ดี (A)

2 = พอใช้ (B)

1 = ควรปรับปรุง (C)

ผู้ประเมิน.....
()

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม
ใช้ประกอบชุดกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551

วันที่ เดือน พ.ศ. กลุ่มที่

รายชื่อนักเรียน

1. นามสกุล
2. นามสกุล
3. นามสกุล
4. นามสกุล
5. นามสกุล

คะแนนระดับการปฏิบัติ

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

ข้อ ที่	พฤติกรรมที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	มีการวางแผนร่วมกันในการทำงาน					
2	มีการแสดงความคิดเห็นร่วมกันภายในกลุ่ม					
3	มีการแบ่งงานรับผิดชอบของแต่ละสมาชิกภายในกลุ่ม					
4	ทำงานเสร็จเรียบร้อยตรงตามกำหนดเวลา					
5	สนทนาได้ตอบคำถามของระหว่างเพื่อนและครู					
6	ทำกิจกรรมกลุ่มด้วยความสนุกสนาน					
7	ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกภายในกลุ่ม					
8	กล้าแสดงออก กล้าซักถาม					
9	เมื่อมีความสงสัยกล้าซักถามครูผู้สอนเพื่อขอคำแนะนำ					
10	มีความกระตือรือร้นในการทำงานเมื่อได้รับมอบหมาย					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

...../...../.....

แบบทดสอบหลังชุดกิจกรรมที่ 1
เรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ศาสนพิธี
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เวลา 10 นาที

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ลง ☐ ในที่ตรงกับ ก , ข , ค และ ง ในกระดาษคำตอบ

1. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ หมายถึงข้อใด
 - ก. การเข้าร่วมพิธีทางศาสนา
 - ข. การเผยแพร่คำสอนของพระพุทธเจ้า
 - ค. การทำตามคำสอนของพระพุทธเจ้าอย่างจริงจัง
 - ง. การแสดงตนให้ปรากฏว่ายอมรับนับถือพระพุทธศาสนาประจำชีวิต
2. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะเป็นพิธีกรรมในพุทธศาสนาที่พุทธศาสนิกชนพึงปฏิบัติเพื่อสิ่งใด
 - ก. ปฏิญาณตนว่าจะยอมรับนับถือพุทธศาสนา
 - ข. บำเพ็ญทานโดยถวายปัจจัยไทยธรรมแด่พระสงฆ์
 - ค. ต้องการศึกษเพิ่มเติมเกี่ยวกับศาสนาพิธี
 - ง. เป็นการเตือนตนว่าเป็นผู้นับถือพุทธ
3. ขั้นตอนการแสดงตนเป็นพุทธมามกะขั้นแรก คือ ขั้นตอนใด
 - ก. นักศึกษากล่าวคำนโมสการพร้อมกัน
 - ข. มอบตัว ผู้ประสงคจะประกอบพิธี
 - ค. ผู้นำนักศึกษา นั่งคุกเข่า นากล่าวคำอาราธนาศีล 5
 - ง. ผู้นำนักศึกษากล่าวนำคำปฏิญาณตน

4. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะนิยมทำในอายุช่วงใด

- ก. ประมาณ 9 - 11 ปี
- ข. ประมาณ 16 - 19 ปี
- ค. ประมาณ 12 - 15 ปี
- ง. ประมาณ 19 - 21 ปี

5. สำหรับการประกาศตนเป็นอุบาสกอุบาสิกาในประเทศไทยบูรพาจารย์ได้นำแบบอย่างแบบเดิมมากำหนดให้เป็นพิธีการที่มีรูปแบบเหมาะสม เรียกว่า พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะที่เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่เท่าไร

- ก. รัชกาลที่ 5 เป็นครั้งแรก
- ข. รัชกาลที่ 6 เป็นครั้งแรก
- ค. รัชกาลที่ 7 เป็นครั้งแรก
- ง. รัชกาลที่ 8 เป็นครั้งแรก

6. ในการประกอบพิธีนี้ต้องมีเตรียมการให้พร้อมทั้ง ฝ่ายผู้แสดงตนถ้าเป็นผู้หญิงควรทำ อย่างไร

- ก. ต้องเตรียมผ้าขาวสำหรับนุ่งผืนหนึ่ง
- ข. นุ่งจีบแบบผ้าถุง หรือจะตัดเย็บเป็นกระโปรง
- ค. นุ่งกางเกงขายาวตามความเหมาะสม
- ง. นุ่งกางเกงตามความพอใจของผู้เข้าร่วมพิธี

7. ในการประกอบพิธีปฏิญาณตนต่อหน้าพระสงฆ์ สำหรับผู้ที่ผู้ชายใช้คำแทนตัวว่าอะไร

- ก. พุทธมามกะ
- ข. พุทธามิกกา
- ค. ผู้แสดงตน
- ง. ผู้เข้าร่วมพิธี

8. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 พุทธมามกะ (พุทธะมามะกะ) หมายถึงข้อใด

- ก. ผู้ประกาศตนว่าเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา
- ข. การนับถือศาสนาพุทธอย่างจริงจัง
- ค. การเข้าร่วมพิธีการทางศาสนา
- ง. การศึกษาหลักธรรมทางศาสนา

9. ในการประกอบพิธีนี้ต้องมีเตรียมการให้พร้อมทั้งฝ่ายสงฆ์ คือข้อใด
- ก. พระอาจารย์ต้องเป็นผู้จัดเตรียมบริเวณพิธีภายในวัดไว้ให้พร้อมก่อนกำหนดนัด
 - ข. ต้องตระเตรียมผ้าขาวสำหรับนุ่งผืนหนึ่ง
 - ค. ให้ผู้จะแสดงตนเป็นพุทธมามกะ นุ่งขาว
 - ง. พระอาจารย์และพระสงฆ์เข้าสู่บริเวณพิธี
10. ในการประกอบพิธีนี้ต้องมีเตรียมการให้พร้อมทั้งฝ่ายผู้แสดงตน คือ
- ก. ต้องตระเตรียมผ้าขาวสำหรับนุ่งผืนหนึ่ง ชายควรนุ่ง ใจกระเบน
 - ข. ให้ผู้จะแสดงตนเป็นพุทธมามกะ นุ่งขาว ห่มขาว
 - ค. ให้ผู้แสดงตนเข้าไปคุกเข่าหน้าโต๊ะบูชา จดรูปเทียนและวางดอกไม้บูชา
 - ง. แจ้งความประสงค์ให้พระอาจารย์ทราบ

ใบเฉลยคำตอบแบบทดสอบหลังชุดกิจกรรมที่ 1
เรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

ข้อที่	เฉลย
1	ง
2	ก
3	ข
4	ค
5	ก
6	ข
7	ก
8	ก
9	ก
10	ง

ชุดกิจกรรมที่ 2

พิธีทอดกฐิน

คำนำ

องค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ศาสนพิธี กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในชุดกิจกรรมที่ 2 เรื่อง พิธีทอดกฐิน ประกอบด้วยคำชี้แจงสำหรับครู คำชี้แจงสำหรับนักเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมแบบเฉลยแบบทดสอบ ซึ่งครูผู้สอนกิจกรรมการเรียนรู้ ศาสนพิธี ควรศึกษาให้เข้าใจอย่างชัดเจนเพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมในชั้นเรียนให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตลอดจนมีกระบวนการทำงานกลุ่มของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

คณะผู้จัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ศาสนพิธี กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในชุดกิจกรรมที่ 2 เรื่อง พิธีทอดกฐิน หวังว่าชุดกิจกรรมนี้จะใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดีและทำให้นักเรียนในชั้นเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักศาสนาพิธี

ขอขอบพระคุณ ผศ. จุฑา พานิชผลินไชย อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปรับปรุงให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คณะผู้จัดทำ

องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

1. คำชี้แจงสำหรับครู
2. คำชี้แจงสำหรับนักเรียน
3. แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 3.1 สารสำคัญ
 - 3.2 จุดประสงค์การเรียนรู้
 - 3.3 เนื้อหาสาระ
 - 3.4 กิจกรรมการเรียนรู้การสอน
 - 3.5 สื่อและแหล่งการเรียนรู้
 - 3.6 การวัดและประเมินผล
 - 3.7 ภาคผนวก
4. แบบประเมินการปฏิบัติใบงานกิจกรรมกลุ่ม
5. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม
6. แบบทดสอบหลังชุดกิจกรรม พร้อมแบบเฉลยแบบทดสอบที่ 2

คำชี้แจงสำหรับครู

ข้อปฏิบัติในการใช้ชุดกิจกรรม

1. ขั้นเตรียมก่อนสอน

1.1 ศึกษาชุดกิจกรรมให้เข้าใจก่อนอย่างละเอียดรอบคอบ

1.2 ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ที่จะสอนและขั้นตอนต่างๆในแผนการจัดการเรียนรู้ให้เข้าใจ

1.3 ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบบทบาทของครูและบทบาทของนักเรียน

2. ขั้นสอน

2.1 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนการสอน

2.2 ขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม ครูควรคอยดูแลแนะนำสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาและตอบข้อสงสัยของนักเรียนขณะที่นักเรียนกำลังปฏิบัติกิจกรรมภายในกลุ่ม

3. ขั้นหลังสอน

3.1 เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรให้นักเรียนได้ตรวจทานการทำชุดกิจกรรมให้เรียบร้อย

3.2 ประเมินความรู้ความเข้าใจต่อการปฏิบัติชุดกิจกรรมโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจต่อการปฏิบัติชุดกิจกรรม

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

บทบาทของนักเรียน

1. ให้นักเรียนอ่านใบคำสั่งเป็นอันดับแรกเพื่อที่จะได้ทราบว่านักเรียนจะต้องปฏิบัติกิจกรรมอะไร
2. นักเรียนจะต้องปฏิบัติกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม
3. เมื่อนักเรียนมีข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจให้ซักถามครูทันที

แผนการสอน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551

เรื่อง พิธีทอดกฐิน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

จำนวน 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

คำว่า **กฐิน** แปลว่า ไม้สะดึง คือ กรอบไม้ชนิดหนึ่งสำหรับซึ่งผ้าให้ตึง สะดวกแก่การเย็บ ในสมัยโบราณเย็บผ้าต้องเอาไม้สะดึงมาซึ่งผ้าให้ตึงเสียก่อน แล้วจึงเย็บเพราะช่างยังไม่มี ความชำนาญเหมือนสมัยปัจจุบันนี้ และเครื่องมือในการเย็บก็ยังไม่เพียงพอ เหมือนจักรเย็บผ้าใน ปัจจุบัน การทำจีวรในสมัยโบราณจะเป็นผ้ากฐินหรือแม้แต่จีวรอันมิใช่ผ้ากฐิน ถ้าภิกษุทำเอง ก็ จัดเป็นงานเอกเกริกทีเดียว เช่นตำนานกล่าวไว้ว่า การเย็บจีวรนั้น พระเถรานุเถระต่างมาช่วยกัน เป็นต้นว่า พระสารีบุตร พระมหาโมคคัลลานะ พระมหากัสสปะ แม้สมเด็จพระบรมศาสดาก็ เสด็จลงมาช่วย ภิกษุสามเณรอื่นๆ ก็ช่วยขนขวายในการเย็บจีวร อุบาสกอุบาสิกาจัดหาน้ำดี เป็นต้น มาถวายพระภิกษุสงฆ์ มีองค์พระสัมมาสัมพุทธะเป็นประธาน โดยนัยนี้ การเย็บจีวรแม้ โดยธรรมดา ก็เป็นการต้องช่วยกันทำหลายผู้หลายองค์ (ไม่เหมือนในปัจจุบัน ซึ่งมีจีวรสำเร็จรูป แล้ว) **ผ้ากฐิน** โดยความหมายก็คือ **ผ้าสำเร็จรูปโดยอาศัยไม้สะดึง** นิยมเรียกกันจนปัจจุบันนี้

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจ ประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนามาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

มาตรฐาน ส 1.2 ยึดมั่นในศีลธรรม การกระทำ ความดีมีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาในพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

มาตรฐาน ส 1.3 ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรม และศาสนพิธีของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ค่านิยมที่ดีงามและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถบอกถึงความหมายและประวัติความเป็นมาของพิธีทอดกฐินได้
2. สามารถบอกถึงการปฏิบัติตนในพิธีทอดกฐินได้
3. สามารถบอกถึงอานิสงส์ของการทอดกฐินได้

เนื้อหาสาระ

1. ความหมายและประวัติความเป็นมาพิธีทอดกฐิน
2. ระเบียบปฏิบัติพิธีการทอดกฐิน
3. อานิสงส์ของการทอดกฐิน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ทบทวนความหมายของ “กฐิน”
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นตอนการทำกิจกรรม กำหนดเวลาและข้อตกลงอื่นๆ ให้นักเรียนเข้าใจตรงกันก่อนเข้ากลุ่มทำกิจกรรม
3. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

ขั้นสอน

4. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
5. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2
6. ครูแจกใบคำสั่ง ที่ 1.1 ใบความรู้ที่ 1.1 ,1.2,1.3 และใบงานกิจกรรม ที่ 1.1 ,1.2,1.3
7. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบคำสั่งที่ 1.1 ใบความรู้ที่1.1 ให้เข้าใจ และทำใบงานกิจกรรมที่ 1.1 เรื่อง ความหมายของคำว่า “กฐิน”
8. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ 1.2 ให้เข้าใจ และทำใบงานกิจกรรมที่ 1.2 เรื่อง ผู้ประสงค์จะทอดกฐินจะทอดจะทำอย่างไร
9. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ 1.3 ให้เข้าใจ และทำใบงานกิจกรรมที่ 1.3 เรื่อง อานิสงส์กฐิน
10. นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจใบงานกิจกรรมที่ 1.1 ,1.2,1.3 ตามลำดับโดยสมาชิกแต่ละคนภายในกลุ่มร่วมกันตรวจทานความถูกต้องของใบงาน และอภิปรายผล สรุปผล

ขั้นสรุปและประยุกต์ใช้ความรู้

11. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนา และซักถามเกี่ยวกับเนื้อหาใบความรู้ที่ 1.1 , 1.2, 1.3 ตามลำดับ

1.2 ให้นักเรียนแต่ละคนสรุปใบความรู้ที่ 1.1 , 1.2, 1.3 ตามลำดับลงในสมุดจดของแต่ละคน

13. ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ใบคำสั่งที่ 1.1 เรื่อง พิธีทอดกฐิน ใบความรู้ที่ 1.1 และใบงานกิจกรรมที่ 1.1 เรื่อง ความหมายของคำว่า “กฐิน”

2 ใบความรู้ที่ 1.2 และใบงานกิจกรรมที่ 1.2 เรื่อง ผู้ประสงค์จะทอดกฐินจะทอดจะทำอย่างไร

3. ใบความรู้ที่ 1.3 และใบงานกิจกรรมที่ 1.3 เรื่อง อานิสงส์กฐิน

4. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

การวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัด

1.1 สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม

1.2 ตรวจใบงานกิจกรรมที่ 1.1 , 1.2 และ 1.3 และประเมินผล

1.3 ทดสอบด้วยแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

2. เครื่องมือวัด

2.1 แบบประเมินการปฏิบัติใบงานกิจกรรมกลุ่ม

2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม

2.3 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

3. เกณฑ์การประเมินผล

3.1 การแบบประเมินการปฏิบัติใบงานกิจกรรมกลุ่ม กำหนดระดับคะแนนเป็น 3 ระดับ ได้ผลการประเมินอย่างน้อยระดับ 2 ทุกรายการให้ “ผ่าน”

3.2 การแบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม กำหนดระดับคะแนน

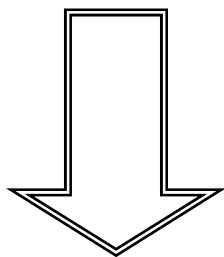
เป็น 3 ระดับ ได้ผลการประเมินอย่างน้อยระดับ 2 ทุกรายการให้ “ผ่าน”

ภาคผนวก

1. ใบคำสั่งชุดกิจกรรมที่ 2 พิธีทอดกฐิน
2. ใบความรู้กิจกรรมที่ 1.1 ความหมายของคำว่า “กฐิน”
3. ใบความรู้กิจกรรมที่ 1.2 ผู้ประสงค์จะทอดกฐินจะทอดจะทำอย่างไร
4. ใบความรู้กิจกรรมที่ 1.3 อานิสงส์กฐิน
5. ใบกิจกรรมที่ 1.1 ความหมายของคำว่า “กฐิน”
6. ใบกิจกรรมที่ 1.2 ผู้ประสงค์จะทอดกฐินจะทอดจะทำอย่างไร
7. ใบกิจกรรมที่ 1.3 อานิสงส์กฐิน
8. ใบงานกิจกรรมที่ 1.1 ความหมายของคำว่า “กฐิน”
9. ใบงานกิจกรรมที่ 1.2 ผู้ประสงค์จะทอดกฐินจะทอดจะทำอย่างไร
10. ใบงานกิจกรรมที่ 1.3 อานิสงส์กฐิน
11. แบบประเมินการปฏิบัติใบงานกิจกรรมกลุ่ม
12. แบบประเมินพฤติกรรมกาปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม
13. แบบทดสอบหลังชุดกิจกรรมที่ 2 เรื่อง พิธีทอดกฐิน

ใบคำสั่ง

ชุดกิจกรรมที่ 2 เรื่อง พิธีทอดกฐิน

โปรดอ่านใบคำสั่งนี้ให้เข้าใจแล้ว
ปฏิบัติตามลำดับ ดังนี้

1. อ่านใบความรู้
2. อ่านใบกิจกรรมและทำกิจกรรมที่กำหนดไว้ลงในใบงาน
3. ทำแบบทดสอบ
4. เมื่อทำเสร็จแล้วให้ตรวจคำตอบในใบเฉลย
5. เก็บใบคำสั่ง ใบความรู้ ใบกิจกรรม ใบงาน ใบทดสอบ
ใบเฉลยเข้าที่ให้เรียบร้อย

ใบความรู้

กิจกรรมที่ 1.1 ความหมายของคำว่า “กฐิน”

คำว่า **กฐิน** แปลว่า **ไม้สะดึง** คือ กรอบไม้ชนิดหนึ่งสำหรับซึ่งผ้าให้ตึง สะดวกแก่การเย็บ ในสมัยโบราณเย็บผ้าต้องเอาไม้สะดึงมาซึ่งผ้าให้ตึงเสียก่อนแล้วจึงเย็บเพราะช่างยังไม่มีเครื่องมือเหมือนสมัยปัจจุบัน และเครื่องมือในการเย็บก็ยังไม่เพียงพอ เหมือนจักรเย็บผ้าในปัจจุบัน การทำจีวรในสมัยโบราณจะเป็นผ้ากฐินหรือแม้แต่จีวรอันมิใช่ผ้ากฐิน ถ้าภิกษุทำเอง ก็จัดเป็นงานเอกเกริกทีเดียว เช่นตำนานกล่าวไว้ว่า การเย็บจีวรนั้น พระเถรานุเถระต่างมาช่วยกัน เป็นต้นว่า พระสารีบุตร พระมหาโมคคัลลานะ พระมหากัสสปะ

แม้สมเด็จพระบรมศาสดาก็เสด็จลงมาช่วย ภิกษุสามเณรอื่นๆ ก็ช่วยชวนช่วยในการเย็บจีวร อุบาสก อุบาสิกา ก็จัดหาผ้าดีมเป็นต้น มาถวายพระภิกษุสงฆ์ มีองค์พระสัมมาสัมพุทธะเป็นประธาน โดยนัยนี้ การเย็บจีวรแม้โดยธรรมดา ก็เป็นการต้องช่วยกันทำหลายผู้หลายองค์ (ไม่เหมือนในปัจจุบัน ซึ่งมีจีวรสำเร็จรูปแล้ว)

ผ้ากฐิน โดยความหมายก็คือ **ผ้าสำเร็จรูปโดยอาศัยไม้สะดึง** นิยมเรียกกันจนปัจจุบันนี้

การทอดกฐินเป็นกาลทาน ตามพระวินัยกำหนดกาลไว้ คือ ตั้งแต่แรม 1 ค่ำ เดือน 11 ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ผู้มีจิตศรัทธาเลื่อมใส ใคร่จะทอดกฐิน ก็ให้ทอดได้ในระหว่างระยะเวลาี้ จะทอดก่อนหรือทอดหลังกำหนดนี้ ก็ไม่เป็นการทอดกฐิน

แต่มีข้อยกเว้นพิเศษว่า ถ้าทายกผู้จะทอดกฐินนั้น มีกิจจำเป็น เช่นจะต้องไปในทัพ ไม่สามารถจะอยู่ทอดกฐินตามกำหนดนั้นได้ จะทอดกฐินก่อนกำหนดดังกล่าวแล้วพระสัมมาสัมพุทธะ ทรงอนุญาตให้ภิกษุรับไว้ก่อนได้

ใบความรู้

182

กิจกรรมที่ 1.2 ผู้ประสงค์จะทอดกฐินจะทอดจะอย่างไร

พุทธศาสนิกชนทั่วไป ย่อมถือกันว่า การทำบุญทอดกฐินเป็นกุศลแรง เพราะเป็นกาลทาน ทำได้เพียงปีละ 1 ครั้งและต้องทำในกำหนดเวลาที่พระพุทธรูปทรงบัญญัติไว้ ดังนั้นถ้ามีความเลื่อมใสใคร่จะทอดกฐินบ้างแล้ว ฟังปฏิบัติดังต่อไปนี้

จองกฐิน เมื่อจะไปจองกฐิน ณ วัดใด พอเข้าพรรษาแล้ว ฟังไปมนัสการสมภารเจ้าวัดนั้น กราบเรียนแก่ท่านว่าตนมีความประสงค์จะขอทอดกฐิน แล้วเขียนหนังสือปิดประกาศไว้ ณ วัดนั้น เพื่อให้รู้ทั่ว ๆ กัน การที่ต้องไปจองก่อนแต่เนิ่น ๆ ก็เพื่อให้ได้ทอดวัดที่ตนต้องการ หากมีเช่นนั้นอาจมีผู้อื่นไปจองก่อน นี้กล่าวสำหรับวัดราษฎร์ ซึ่งราษฎรมีสติอธิจงได้ทุกวัด แต่ถ้าวัดนั้นเป็นวัดหลวง อันมีธรรมเนียมว่าต้องได้รับกฐินหลวงแล้ว ทายกนั้น ครั้นกราบเรียนเจ้าอาวาสท่านแล้ว ต้องทำหนังสือยื่นต่อกองสังฆการีกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ขอเป็นกฐินพระราชทาน ครั้นคำอนุญาตตกไปถึงแล้ว จึงจะจองได้

เตรียมการ ครั้นจองกฐินเรียบร้อยแล้ว เมื่อออกพรรษาแล้ว จะทอดกฐินในวันใด ก็กำหนดให้แน่นอน แล้วกราบเรียนให้เจ้าวัดท่านทราบวันกำหนดนั้น ถ้าเป็นอย่างชนบท สมภารเจ้าวัด ก็บอกติดต่อกับชาวบ้านว่าวันนั้นวันนี้เป็นวันทอดกฐิน ให้ร่วมแรงร่วมใจกันจัดหาอาหารไว้เลี้ยงพระ และเลี้ยงผู้มาในการกฐิน

ครั้นกำหนดวันทอดกฐินแล้ว ก็เตรียมจัดหาเครื่องผ้ากฐิน คือไตรจีวร พร้อมทั้งเครื่องบริวารอื่น ๆ ตามแต่มีศรัทธามากน้อย (ถ้าจัดเต็มที่มีกม 3 ไตร คือ องค์ครอง 1 ไตร คู่สวดองค์ละ 1 ไตร)

วันงาน พิธีทอดกฐินเป็นบุญใหญ่ดังกล่าวนั้น ดังนั้น โดยมากจึงจัดงานเป็น 2 วัน วันต้นตั้งองค์พระกฐินที่บ้านของเจ้าภาพก็ได้ จะไปตั้งที่วัดก็ได้ กลางคืนมีการมหรสพครึกครื้น สนุกสนาน ญาติพี่น้องและมิตรสหายก็มักจะมาร่วมอนุโมทนา รุ่งขึ้นเป็นที่วัดทอด ถ้าไปทางบกก็มีเส้นทางขบวนรถหรือเดินขบวนกันไป มีแต้รวงหรืออื่น ๆ เป็นการครึกครื้น ถ้าไปทางเรือก็มีเส้นทางขบวนเรือสนุกสนาน โดยมากมักแห่ไปตอนเช้า และเลี้ยงพระเพล การทอดกฐิน จะทอดในตอนเช้าก็ได้ ทอดเพลก็ได้ สุดแล้วแต่สะดวก การเลี้ยงพระ ถ้าเป็นอย่างในชนบท ชาวบ้านจัดภัตตาหารเลี้ยงด้วย เจ้าของงานกฐินก็จัดไปด้วย อาหารมากมายเหลือเฟือ แม้ข้อนี้ที่สุดแต่กาลเทศะแห่งท้องถิ่น

อนึ่ง ถ้าตั้งองค์กฐินในวัดที่จะทอดนั้น เช่น ในชนบทตอนเย็น ก็แห่องค์พระกฐินไปตั้งที่วัด กลางคืนมีการฉลองรุ่งขึ้น เลี้ยงพระเช้าแล้ว ทอดกฐิน ถวายภัตตาหารเพล

ใบความรู้

กิจกรรมที่ 1.3 อานิสงส์กฐิน

อานิสงส์กฐินสำหรับพระ

ในพระวินัย ระบุอานิสงส์กฐินไว้ 5 คือ

1. เข้าบ้านได้โดยมิต้องบอกลาภิกษุด้วยกัน
2. เอาไตรจีวรไปโดยไม่ครบสำหรับได้
3. ชันอาหารเป็นคณะโภชนาได้
4. เก็บจีวรไว้ได้ตามปรารถนา
5. ลามที่เกิดขึ้นเป็นของเธอผู้จำพรรษาในวัดนั้น

อานิสงส์กฐินสำหรับผู้ทอด

โดยทั่วไปผู้เขียนเองและแม้ผู้รู้บางท่านก็ยังไม่เคยพบในพระบาลีที่ระบุไว้โดยตรง แต่ว่าการทอดกฐินเป็นกาลทาน ปีหนึ่งทำได้ครั้งเดียว วันหนึ่งทำได้ครั้งเดียวในปีหนึ่ง ๆ ต้องทำภายในกำหนดเวลา และผู้ทอดก็ต้องตระเตรียมจัดทำเป็นงานใหญ่ ต้องมีผู้ช่วยเหลือหลายคน จึงนิยมกันว่าเป็นพิธีบุญที่อานิสงส์แรง นาคิดอีกทางหนึ่งว่า พิธีเช่นนี้ได้ทั้งโภคสมบัติ เพราะเราเองบริจาค ได้ทั้งบริวารสมบัติเพราะได้บอกบุญแก่ญาติมิตรให้มาร่วมการกุศล กาลทานเช่นนี้ เรียกว่า ทานทางพระวินัย

ใบกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1.1 ความหมายของคำว่า “กฐิน”

จุดประสงค์

1. บอกความหมายของคำว่า “กฐิน” ได้
2. สรุปความหมายของคำว่า “กฐิน” ได้

กิจกรรม

ให้นักเรียนจัดกลุ่มๆ ละ 5 คนให้แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่ม

1. ร่วมกันศึกษาข้อมูลจากใบความรู้และเนื้อหาจากหนังสือเรียน
2. แต่ละกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มและช่วยกันทำ

ใบงานกิจกรรม 1.1 ความหมายของคำว่า “กฐิน”

3. ส่งตัวแทนนำเสนอความคิดของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

ใบกิจกรรม

กิจกรรม 1.2 ผู้ประสงค์จะทอดกฐินจะทอดจะทำอย่างไร

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกถึงขั้นตอนของการทอดกฐินได้
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องของการทอดกฐินได้

กิจกรรม

ให้นักเรียนจัดกลุ่มๆ ละ 5 คนให้แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่ม

1. ร่วมกันศึกษาข้อมูลจากใบความรู้และเนื้อหาจากหนังสือเรียน
2. แต่ละกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มและช่วยกันทำ

ใบงานกิจกรรม 1.2 ผู้ประสงค์จะทอดกฐินจะทอดจะทำอย่างไร

3. ส่งตัวแทนนำเสนอความคิดของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

ใบกิจกรรม

กิจกรรม 1.3 อานิสงส์กฐิน

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกถึงอานิสงส์กฐิน ได้

กิจกรรม

ให้นักเรียนจัดกลุ่มๆ ละ 5 คนให้แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่ม

1. ร่วมกันศึกษาข้อมูลจากใบความรู้และเนื้อหาจากหนังสือเรียน
2. แต่ละกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มและช่วยกันทำ

ใบงาน

3. ส่งตัวแทนนำเสนอความคิดของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

กิจกรรมที่ 1.3 อานิสงส์กฐิน

วันที่กลุ่มที่ชั้น โรงเรียน.....

ใบงาน

กิจกรรม 1.1 ความหมายของคำว่า “กฐิน”
คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. กฐิน แปลว่า อะไร

ตอบ

.....

2. พิธีทอดกฐิน เป็นพิธีที่พระภิกษุหรืออุบาสก อุบาสิกา เป็นผู้กระทำสมัย
 พุทธกาลเพราะเหตุใดจงอธิบาย

ตอบ

.....

.....

.....

การประเมินผล

คะแนนเต็ม 4 คะแนนได้คะแนน

ระดับคุณภาพ () A
 () B
 () C

หมายเหตุ

3 = ดี (A)

2 = พอใช้ (B)

1 = ควรปรับปรุง (C)

ผู้ประเมิน.....

()

วันที่ กลุ่มที่ ชั้น โรงเรียน.....

ใบงาน

กิจกรรม 1.2 ผู้ประสงค์จะทอดกฐินจะทอดจะอย่างไร คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

เจ้าภาพที่ต้องการจะทอดกฐินในวัดต่างๆ ที่ตนประสงค์จะนำไปถวายนั้นควรปฏิบัติตนอย่างไร

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การประเมินผล

คะแนนเต็ม 3 คะแนนได้คะแนน

ระดับคุณภาพ () A

() B

() C

หมายเหตุ

3 = ดี (A)

2 = พอใช้ (B)

1 = ควรปรับปรุง (C)

ผู้ประเมิน.....

()

วันที่ กลุ่มที่ ชั้น โรงเรียน.....

ใบงาน

กิจกรรม 1.3 อานิสงส์กฐิน

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

ให้นักเรียนบอกถึงอานิสงส์กฐินที่ตนเองได้รับและฝ่ายพระภิกษุได้รับมา
พอสังเขป

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การประเมินผล

คะแนนเต็ม 3 คะแนนได้คะแนน

ระดับคุณภาพ () A
() B
() C

หมายเหตุ

3 = ดี (A)

2 = พอใช้ (B)

1 = ควรปรับปรุง (C)

ผู้ประเมิน.....

()

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม

ใช้ประกอบชุดกิจกรรมที่ 2 เรื่อง พิธีทอดกฐิน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551

วันที่ เดือน พ.ศ. กลุ่มที่

รายชื่อนักเรียน

1. นามสกุล
2. นามสกุล
3. นามสกุล
4. นามสกุล
5. นามสกุล

คะแนนระดับการปฏิบัติ

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

ข้อ ที่	พฤติกรรมที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	มีการวางแผนร่วมกันในการทำงาน					
2	มีการแสดงความคิดเห็นร่วมกันภายในกลุ่ม					
3	มีการแบ่งงานรับผิดชอบของแต่ละสมาชิกภายในกลุ่ม					
4	ทำงานเสร็จเรียบร้อยตรงตามกำหนดเวลา					
5	สนทนาได้ตอบคำถามของระหว่างเพื่อนและครู					
6	ทำกิจกรรมกลุ่มด้วยความสนุกสนาน					
7	ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกภายในกลุ่ม					
8	กล้าแสดงออก กล้าซักถาม					
9	เมื่อมีความสงสัยกล้าซักถามครูผู้สอนเพื่อขอคำแนะนำ					
10	มีความกระตือรือร้นในการทำงานเมื่อได้รับมอบหมาย					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

...../...../.....

แบบทดสอบหลังชุดกิจกรรมที่ 2

เรื่อง พิธีทอดกฐิน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ศาสนพิธี
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เวลา 10 นาที

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ลงใน ☐ ที่ตรงกับ ก , ข , ค และ ง ในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดถูกต้องที่สุด

- ก. การทอดกฐิน คือ การนำผ้าไปถวายพระภิกษุสงฆ์
- ข. การทอดกฐิน คือ การนำผ้ากฐินไปวางไว้ต่อหน้าพระสงฆ์อย่างต่ำห้ารูป แล้วให้พระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งที่ได้รับมอบหมาย จากคณะสงฆ์ทั้งนั้นเป็นเอกฉันท์ให้เป็นผู้รับกฐินนั้น
- ค. การทอดกฐิน คือ การนำผ้ากฐินไปวางไว้ต่อหน้าพระสงฆ์อย่างต่ำหนึ่งรูป แล้วให้พระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งที่ได้รับมอบหมาย จากคณะสงฆ์ทั้งนั้นเป็นเอกฉันท์ให้เป็นผู้รับกฐินนั้น
- ง. การทอดกฐิน คือ การทำบุญตักบาตรถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์

2. กฐินพระราชทาน หมายถึง ข้อใด

- ก. กฐินที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จทรงพระราชดำเนินไปทอดเป็นการพระองค์ที่วัดราษฎร์
- ข. กฐินที่หน่วยงาน องค์กร กลุ่มบุคคลหรือบุคคลต่าง ๆ นำไปทอดถวายที่วัดราษฎร์
- ค. กฐินที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จทรงพระราชดำเนินไปพระราชทานด้วยพระองค์เองหรือโปรดเกล้าฯให้พระบรมวงศานุวงศ์นำไปทอดถวายที่พระอารามหลวง
- ง. กฐินที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯให้หน่วยราชการ หน่วยเอกชน องค์กร หรือบุคคลต่าง ๆ นำไปทอดที่พระอารามหลวง

3. กฐิน แบ่งเป็น 2 ประเภท ตามระยะเวลาในการจัดเตรียม คือ อะไรบ้าง

- ก. มหากฐิน และ จุลกฐิน
- ข. กฐินหลวง และ กฐินพระราชทาน
- ค. กฐินต้น และ กฐินสามัคคี
- ง. มหากฐิน และ กฐินหลวง

4. การทอดกฐินตรงกับวันที่เท่าไร

- ก. ตั้งแต่ แรม 1 ค่ำ เดือน 11 ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12
- ข. ตั้งแต่ แรม 1 ค่ำ เดือน 7 ถึง 15 ค่ำ เดือน 8
- ค. ตั้งแต่ 1 ค่ำ เดือน 8 ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8
- ง. ตั้งแต่ 1 ค่ำ เดือน 8 ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12

5. คำถวายผ้ากฐินมีคำแปลว่าอย่างไร

- ก. ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายผ้ากฐิน พร้อมทั้งบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย และครั้นรับแล้วขอจงกรานกฐินด้วยผ้านี้ เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ
- ข. ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้าจีวรกฐิน กับของบริวารนี้แก่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับผ้ากฐิน พร้อมกับของบริวารของข้าพเจ้าทั้งหลาย
- ค. ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้าจีวรกฐิน พร้อมกับของบริวารนี้ แด่พระสงฆ์
- ง. ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้าจ่านาพรรษา พร้อมกับของอันเป็นบริวารเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์

6. ในครั้งพุทธกาล ข้อใดมิใช่ พุทธบัญญัติ ที่พระพุทเจ้าทรงถือเป็นมูลเหตุให้ภิกษุที่จำพรรษาครบสามเดือนกรานกฐินได้ และให้ได้รับอานิสงส์ ห้าประการ

- ก. เทียวไปไหนไม่ต้องบอกลา
- ข. ต้องถือไตรจีวรไปครบ
- ค. ทรงอธิเรกจีวรได้ตามปรารถนา
- ง. ฉ้นคณะโกชนได้

7. คำถวายแบบมหานิกาย คือ อะไร

- ก. อิมํ สปริวารํ กฐินจีวรทสุลํ สงฺฆสฺส โอโณชยาม (กล่าว 3 ครั้ง)
- ข. อิมํ มยํ ภนฺเต สปริวารํ กฐินจีวรทสุลํ สงฺฆสฺส โอโณชยาม สาธุ โน ภนฺเต สงฺโฆ อิมํ ปริวารํ กฐินจีวรทสุลํ ปฏิคฺคณฺหาตุ ปฏิคฺคเหตฺวา จ อิมินา ทฺสุเสน กฐินํ อตุถรตุ อมฺหากํ ชีฆรตฺตํ หิตาย สุขาย (กล่าว 3 ครั้ง)
- ค. อิมายสงฆาภิยา กฐินํ อตุถรามิ (กล่าว 3 ครั้ง)
- ง. อิมินาอุตุตราสงฺเคน กฐินํ อตุถรามิ (กล่าว 3 ครั้ง)

8. จองกฐิน หมายถึง อะไร

- ก. การเตรียมการ
- ข. การแจ้งความประสงค์ที่จะนำผ้ากฐินไปทอดยังวัดที่ต้องการ
- ค. การนำผ้ากฐินทานกับเครื่องบริวารที่จะถวายไปตั้งไว้
- ง. การเตรียมการก่อนถึงกำหนดการทอดกฐิน

9. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. กฐิน หมายถึง กรอบไม้หรือสะดึงสำหรับขึงเย็บจีวรของพระสงฆ์
- ข. การทอดกฐินตรงกับ ตั้งแต่ 1 ค่ำ เดือน 8 ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12
- ค. จองกฐิน หมายถึง การเตรียมการ
- ง. คำถวายแบบมหานิกาย คือ อิมายสงฆาภิกขา กฐินํ อตุถรามิ (กล่าว 3 ครั้ง)

10. คำถวายกระถินนั้นมีทั้งหมดกี่แบบเรียกว่าอะไรบ้าง

- ก. 1 แบบ คำถวายแบบมหานิกาย
- ข. 2 แบบ คำถวายมหายาน และ คำถวายแบบภิกขา
- ค. 1 แบบ คำกล่าวแบบธรรมยุต
- ง. 2 แบบ คำถวายแบบมหานิกายและคำกล่าวแบบธรรมยุต

ใบเฉลยคำตอบแบบทดสอบหลังชุดกิจกรรมที่ 2
เรื่อง พิธีทอดกฐิน

ข้อที่	เฉลย
1	ข
2	ง
3	ก
4	ก
5	ง
6	ข
7	ก
8	ข
9	ก
10	ง

ชุดกิจกรรมที่ 3

คำนำ

องค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ศาสนพิธี กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในชุดกิจกรรมที่ 3 เรื่อง พิธีถวายผ้าอาบน้ำฝนแด่ผ้าจ่านำพรรษาประกอบด้วยคำชี้แจงสำหรับครู คำชี้แจงสำหรับนักเรียน แผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมแบบเฉลยแบบทดสอบ ซึ่งครูผู้สอนกิจกรรมการเรียนรู้ ศาสนพิธี ควรศึกษาให้เข้าใจอย่างชัดเจนเพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมในชั้นเรียนให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตลอดจนมีกระบวนการทำงานกลุ่มของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

คณะผู้จัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ศาสนพิธี กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในชุดกิจกรรมที่ 3 เรื่อง พิธีถวายผ้าอาบน้ำฝน และผ้าจ่านำพรรษา หวังว่าชุดกิจกรรมนี้จะใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดีและทำให้นักเรียนในชั้นเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักศาสนาพิธี

ขอขอบพระคุณ ผศ. จรูญ พานิชผลินไชย อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปรับปรุงให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คณะผู้จัดทำ

องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

1. คำชี้แจงสำหรับครู
2. คำชี้แจงสำหรับนักเรียน
3. แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 3.1 สารสำคัญ
 - 3.2 จุดประสงค์การเรียนรู้
 - 3.3 เนื้อหาสาระ
 - 3.4 กิจกรรมการเรียนรู้การสอน
 - 3.5 สื่อและแหล่งการเรียนรู้
 - 3.6 การวัดและประเมินผล
 - 3.7 ภาคผนวก
4. แบบประเมินการปฏิบัติใบงานกิจกรรมกลุ่ม
5. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม
6. แบบทดสอบหลังชุดกิจกรรม พร้อมแบบเฉลยแบบทดสอบที่ 3

คำชี้แจงสำหรับครู

ข้อปฏิบัติในการใช้ชุดกิจกรรม

1. ขั้นเตรียมก่อนสอน

- 1.1 ศึกษาชุดกิจกรรมให้เข้าใจก่อนอย่างละเอียดรอบคอบ
- 1.2 ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ที่จะสอนและขั้นตอนต่างๆใน

แผนการจัดการเรียนรู้ให้เข้าใจ

- 1.3 ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบบทบาทของครูและบทบาทของนักเรียน

2. ขั้นสอน

- 2.1 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนการสอน
 - 2.2 ขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม ครูควรคอยดูแลแนะนำสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาและ
- ตอบข้อสงสัยของนักเรียนขณะที่นักเรียนกำลังปฏิบัติกิจกรรมภายในกลุ่ม

3. ขั้นหลังสอน

- 3.1 เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรให้นักเรียนได้ตรวจทานการทำชุดกิจกรรมให้เรียบร้อย
- 3.2 ประเมินความรู้ความเข้าใจต่อการปฏิบัติชุดกิจกรรมโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจต่อการปฏิบัติชุดกิจกรรม

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

บทบาทของนักเรียน

1. ให้นักเรียนอ่านใบคำสั่งเป็นอันดับแรกเพื่อที่จะได้ทราบว่านักเรียนจะต้องปฏิบัติกิจกรรมอะไร
2. นักเรียนจะต้องปฏิบัติกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม
3. เมื่อนักเรียนมีข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจให้ซักถามครูทันที

แผนการสอน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง พิธีถวายผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจ่านำพรรษา
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ถวายผ้าอาบน้ำฝน เป็นประเพณีมาตั้งแต่โบราณกาล ในครั้งสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ได้ตรัสให้พระภิกษุสงฆ์ทั้งหลายแสวงหาผ้าอาบน้ำฝน ตั้งแต่แรม 1 ค่ำ เดือน 7 ไปจนถึงเดือน 8 ขึ้น 15 ค่ำ และทรงอนุญาตนุ่งห่มได้ตั้งแต่แรม 1 ค่ำ เดือน 8 ไป และห้ามมิให้พระภิกษุสงฆ์แสวงหา ผ้าห่มเลยไปจากทรงอนุญาตไว้ เมื่อทรงกำหนดไว้ดังนี้แล้ว ครั้นถึงเวลาบรรดาพุทธศาสนิกชน จึงชวนกันบริจาคทรัพย์ของตน และจัดหาผ้าอาบน้ำฝนนำไปถวายพระภิกษุสงฆ์ที่วัด ทั้งนี้เพื่อให้พระภิกษุสงฆ์ต้องกังวลในเรื่องการแสวงจะได้ตั้งหน้าประพาศสมณธรรม โดยมีต้องกังวล จึงเป็นอันสงสยอย่างหนึ่งควรจะประกอบ เพื่อจรรโลงศาสนาให้รุ่งเรืองถาวรสืบไป

ผ้าจ่านำพรรษา เป็นผ้าที่ถวายแด่พระสงฆ์ที่จำพรรษาอยู่ในวัดครบ 3 เดือน ซึ่งไม่ใช่ผ้ากฐิน โดยพระสงฆ์ที่กรานและอนุโมทนา กฐินแล้ว สามารถรับจำพรรษาได้ ภายในกำหนด 5 เดือนตั้งแต่วันออกพรรษา (แรม 1 ค่ำ เดือน 11) เป็นต้นไป ในกรณีที่จำพรรษาครบ 3 เดือน แต่มาได้กรานและอนุโมทนา กฐิน ก็จะได้รับผ้าจ่านำพรรษาได้ภายใน 1 เดือน ตั้งแต่วันออกพรรษาเป็นต้นไปซึ่งรวมเรียกว่าอยู่ในช่วงจีวรกาลเขตอันสงฆ์จำพรรษา ถ้าถวายนอกเวลาที่กำหนดนี้ ไม่นับว่าเป็นผ้าจ่านำพรรษา

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจ ประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนามาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

มาตรฐาน ส 1.2 ยึดมั่นในศีลธรรม การกระทำ ความดีมีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาในพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

มาตรฐาน ส 1.3 ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรม และศาสนพิธีของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ค่านิยมที่ดีงามและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถบอกถึงความหมายและประวัติความเป็นมา “ผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจํานํ้าพระราช”ได้
2. สามารถบอกถึงขอบเขตของการรับผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจํานํ้าพระราชได้

เนื้อหาสาระ

1. ความหมายและประวัติความเป็นมา “ผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจํานํ้าพระราช”
2. ขอบเขตของการรับผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจํานํ้าพระราช

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ทบทวนความหมายของ “ผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจํานํ้าพระราช”
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นตอนการทำกิจกรรม กำหนดเวลาและข้อตกลงอื่นๆ ให้นักเรียนเข้าใจตรงกันก่อนเข้ากลุ่มทำกิจกรรม
3. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

ขั้นสอน

4. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
5. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3
6. ครูแจกใบคำสั่ง ที่ 1.1 ใบความรู้ที่ 1.1 ,1.2 และใบงานกิจกรรม ที่ 1.1 ,1.2
7. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบคำสั่งที่ 1.1 ใบความรู้ที่1.1 ให้เข้าใจ และทำใบงานกิจกรรมที่ 1.1 เรื่อง ความหมายของคำว่า “ผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจํานํ้าพระราช”
8. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ 1.2 ให้เข้าใจ และทำใบงานกิจกรรมที่ 1.2 เรื่อง ขอบเขตของการรับผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจํานํ้าพระราช
- 9.นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจใบงานกิจกรรมที่ 1.1 ,1.2 ตามลำดับโดยสมาชิกแต่ละคน ภายในกลุ่มร่วมกันตรวจทานความถูกต้องของใบงาน และอภิปรายผล สรุปผล

ขั้นสรุปและประยุกต์ใช้ความรู้

11. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนา และซักถามเกี่ยวกับเนื้อหาใบความรู้ที่ 1.1 , 1.2 ตามลำดับ

1.2 ให้นักเรียนแต่ละคนสรุปใบความรู้ที่ 1.1 , 1.2 ตามลำดับลงในสมุดจดของแต่ละคน

13. ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ใบคำสั่งที่ 1.1 เรื่อง พืชถวายผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจ่านำพรรษา และใบความรู้ที่ 1.1 และใบงานกิจกรรมที่ 1.1 เรื่อง ความหมายของคำว่า “ผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจ่านำพรรษา”

2 ใบความรู้ที่ 1.2 และใบงานกิจกรรมที่ 1.2 เรื่อง ขอบเขตของการรับผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจ่านำพรรษา

3. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

การวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัด

1.1 สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม

1.2 ตรวจใบงานกิจกรรมที่ 1.1 , 1.2 และประเมินผล

1.3 ทดสอบด้วยแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

2. เครื่องมือวัด

2.1 แบบประเมินการปฏิบัติใบงานกิจกรรมกลุ่ม

2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม

2.3 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

3. เกณฑ์การประเมินผล

3.1 การประเมินการปฏิบัติใบงานกิจกรรมกลุ่ม กำหนดระดับคะแนนเป็น 3 ระดับ ได้ผลการประเมินอย่างน้อยระดับ 2 ทุกรายการให้ “ผ่าน”

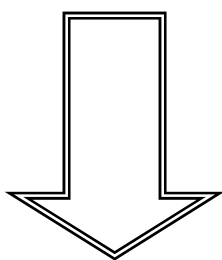
3.2 การประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม กำหนดระดับคะแนนเป็น 3 ระดับ ได้ผลการประเมินอย่างน้อยระดับ 2 ทุกรายการให้ “ผ่าน”

ภาคผนวก

1. ใบคำสั่งชุดกิจกรรมที่ 3 พิธีถวายผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจํานํ้าพรรษา
2. ใบความรู้กิจกรรมที่ 1.1 ความหมายของคำว่า “ผ้าอาบนํ้าฝนและผ้าจํานํ้าพรรษา”
3. ใบความรู้กิจกรรมที่ 1.2 ขอบเขตของการรับผ้าอาบนํ้าฝนและผ้าจํานํ้าพรรษา
4. ใบกิจกรรมที่ 1.1 ความหมายของคำว่า “ผ้าอาบนํ้าฝนและผ้าจํานํ้าพรรษา”
5. ใบกิจกรรมที่ 1.2 ขอบเขตของการรับผ้าอาบนํ้าฝนและผ้าจํานํ้าพรรษา
7. ความหมายของคำว่า “ผ้าอาบนํ้าฝนและผ้าจํานํ้าพรรษา”
8. ใบงานกิจกรรมที่ 1.2 ขอบเขตของการรับผ้าอาบนํ้าฝนและผ้าจํานํ้าพรรษา
9. แบบทดสอบหลังชุดกิจกรรมที่ 3 เรื่อง พิธีถวายผ้าอาบนํ้าฝนและผ้าจํานํ้าพรรษา

ใบคำสั่ง

ชุดกิจกรรมที่ 3 เรื่อง พิธีถวายผ้าอาบน้ำฝน
และผ้าจ่านำพรษา

โปรดอ่านใบคำสั่งนี้ให้เข้าใจแล้ว
ปฏิบัติตามลำดับ ดังนี้

1. อ่านใบความรู้
2. อ่านใบกิจกรรมและทำกิจกรรมที่กำหนดไว้ลงในใบงาน
3. ทำแบบทดสอบ
4. เมื่อทำเสร็จแล้วให้ตรวจคำตอบในใบเฉลย
5. เก็บใบคำสั่ง ใบความรู้ ใบกิจกรรม ใบงาน ใบทดสอบ
ใบเฉลยเข้าที่ให้เรียบร้อย

ใบความรู้

กิจกรรมที่ 1.1 ความหมายของคำว่า“ผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจำนำพรรษา”

ผ้าอาบน้ำฝน คือ ผ้าที่พระสงฆ์ใช้ผลัดสรงน้ำ เดิมพระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้พระสงฆ์ใช้ผ้าเพียง 3 ผืนที่เรียกว่า ผ้าไตร ได้แก่ จีวร สบง และสังฆาฏิ ฉะนั้นพระสงฆ์จึงต้องนุ่งสบงในการสรงน้ำ แล้วใช้จีวรนุ่งแทนจนกว่าจะแห้ง ในบางฤดูกาลหรือบางท้องถิ่นพระสงฆ์จะต้องเปลือยกายในการสรงน้ำ ตามพุทธประวัติกล่าวว่านางวิสาขา มหาอุบาสิกา ผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นเอตทัคคะในด้านการบริจาคทาน ได้ทูลเกล้าถวายผ้าอาบน้ำฝน ต่อพระพุทธเจ้าและพระสงฆ์องค์อื่นๆ เพื่อให้เกิดความเรียบร้อยและดูเป็นระเบียบและได้กลายเป็นศาสนพิธีสำคัญสืบเนื่องมาถึงปัจจุบัน

ผ้าจำนำพรรษา หมายถึง ผ้าที่ถวายแก่ภิกษุผู้อยู่จำพรรษาครบ สามเดือน เว้นผ้ากฐิน เป็นพิเศษส่วนหนึ่ง ที่พระผู้มีพระภาคทรงอนุญาตให้ ภิกษุผู้จำพรรษาครบสามเดือน

ผ้าจำนำพรรษาอาจเป็นผ้าไตร ผ้าผืนใดผืนหนึ่งในชุดผ้าไตร หรือผ้าขาวก็ได้และมักมีเครื่องไทยธรรมอย่างอื่นเป็นบริวารด้วย จุดประสงค์เพื่อเป็นการสงเคราะห์พระสงฆ์ที่ต้องมีผ้ามาผลัดเปลี่ยนของเก่าในระหว่างจีวรกาลซึ่งปฏิบัติกันมาตั้งแต่ครั้งพุทธกาลโดยการถวายจะถือเอาสถานที่ซึ่งเหมาะสม เช่น โบสถ์หรือศาลาการเปรียญ ส่วนการถวายอาจจะมีเจ้าภาพเพียงคนเดียวถวายทั้งวัด หรือมีเจ้าภาพหลายคนร่วมกันก็ได้ขึ้นอยู่กับประเพณีนิยมของแต่ละท้องถิ่น

ใบความรู้

กิจกรรมที่ 1.2 ขอบเขตของการรับผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจําพรรษา

ผ้าอาบน้ำฝน เป็นประเพณีมาตั้งแต่โบราณกาล ในครั้งสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ได้ตรัสให้พระภิกษุสงฆ์ทั้งหลายแสวงหาผ้าอาบน้ำฝน ตั้งแต่แรม 1 ค่ำเดือน 7 ไปจนถึงเดือน 8 ขึ้น 15 ค่ำ และทรงอนุญาตนุ่งห่มได้ตั้งแต่แรม 1 ค่ำ เดือน 8 ไป และห้ามมิให้พระภิกษุสงฆ์แสวงหา ผ้านุ่งห่มเลยไปจากทรงอนุญาตไว้ เมื่อทรงกำหนดไว้ดังนี้แล้วครั้นถึงเวลาบรรดาพุทธศาสนิกชน จึงชวนกันบริจาคทรัพย์ของตน และจัดหาผ้าอาบน้ำฝนนำไปถวายพระภิกษุสงฆ์ที่วัด ทั้งนี้เพื่อมิให้พระภิกษุสงฆ์ต้องกังวลในเรื่องการแสวงจะได้ตั้งหน้าประพฤติดมณธรรมโดยมิต้องกังวล จึงเป็นอันสงสยอย่างหนึ่งควรจะประกอบ เพื่อจรรโลงศาสนาให้รุ่งเรืองถาวรสืบไป

ผ้าจําพรรษา เป็นผ้าที่ถวายแด่พระสงฆ์ที่จําพรรษาอยู่ในวัดครบ 3 เดือน ซึ่งไม่ใช่ผ้ากฐิน โดยพระสงฆ์ที่กรานและอนุโมทนากฐินแล้ว สามารถรับจําพรรษาได้ ภายในกำหนด 5 เดือนตั้งแต่วันออกพรรษา (แรม 1 ค่ำเดือน 11) เป็นต้นไป ในกรณีที่จําพรรษาครบ 3 เดือน แต่มาได้กรานและอนุโมทนากฐิน ก็จะได้รับผ้าจําพรรษาได้ภายใน 1 เดือน ตั้งแต่วันออกพรรษาเป็นต้นไปซึ่งรวมเรียกว่าอยู่ในช่วงจีวรกาลเขตอันสงสยจําพรรษา ถ้าถวายนอกเวลาที่กำหนดนี้ไม่นับว่าเป็นผ้าจําพรรษา

ใบกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1.1 ความหมายของคำว่า “กลิ่น”

จุดประสงค์

1. บอกความหมายของคำว่า “ผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจำนำพรรษา” ได้
2. สรุปความหมายของคำว่า “ผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจำนำพรรษา” ได้

กิจกรรม

ให้นักเรียนจัดกลุ่มๆ ละ 5 คนให้แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่ม

1. ร่วมกันศึกษาข้อมูลจากใบความรู้และเนื้อหาจากหนังสือเรียน
2. แต่ละกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มและช่วยกันทำ

ใบงานกิจกรรม 1.1 ความหมายของคำว่า “ผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจำนำพรรษา”

3. ส่งตัวแทนนำเสนอความคิดเห็นของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

ใบกิจกรรม

กิจกรรม 1.2 ขอบเขตของการรับผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจํานํ้าพรรษา

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกได้ถึงขอบเขตของการรับและถวายผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจํานํ้าพรรษา
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามหลักของการรับและถวายผ้าอาบน้ำฝน และผ้าจํานํ้าพรรษาได้

กิจกรรม

ให้นักเรียนจัดกลุ่มๆ ละ 5 คนให้แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่ม

1. ร่วมกันศึกษาข้อมูลจากใบความรู้และเนื้อหาจากหนังสือเรียน
2. แต่ละกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มและช่วยกันทำ

ใบงานกิจกรรม 1.2 ขอบเขตของการรับผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจํานํ้าพรรษา

3. ส่งตัวแทนนำเสนอความคิดเห็นของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

วันที่ กลุ่มที่ ชั้น โรงเรียน

ใบงาน

กิจกรรม 1.1 ความหมายของคำว่า “ผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจํานํ้าพรรษา”
คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ผ้าอาบน้ำฝน แปลว่า อะไร

ตอบ

.....

.....

2. ผ้าจํานํ้าพรรษา แปลว่า อะไร

ตอบ

.....

.....

.....

การประเมินผล

คะแนนเต็ม 5 คะแนนได้คะแนน

ระดับคุณภาพ () A
() B
() C

หมายเหตุ

3 = ดี (A)

2 = พอใช้ (B)

1 = ควรปรับปรุง (C)

ผู้ประเมิน.....

()

วันที่กลุ่มที่ชั้น โรงเรียน

ใบงาน

กิจกรรม 1.2 ขอบเขตของการรับผ้าอาบน้ำฝนและผ้าจํานํ้าพรรษา
คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

ขอบเขตของระยะการรับและถวายผ้าอาบน้ำฝน และผ้าจํานํ้า
พรรษา เป็นเช่นไร

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การประเมินผล

คะแนนเต็ม 5 คะแนนได้คะแนน

ระดับคุณภาพ () A
() B
() C

หมายเหตุ

3 = ดี (A)

2 = พอใช้ (B)

1 = ควรปรับปรุง (C)

ผู้ประเมิน.....

()

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม
ใช้ประกอบชุดกิจกรรมที่ 3 เรื่อง พืชถวายผ้าอาบน้ำฝน และผ้าจุ่มน้ำพรหม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551

วันที่ เดือน พ.ศ. กลุ่มที่

รายชื่อนักเรียน

1.		นามสกุล	
2.		นามสกุล	
3.		นามสกุล	
4.		นามสกุล	
5.		นามสกุล	

คะแนนระดับการปฏิบัติ

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

ข้อ ที่	พฤติกรรมที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	มีการวางแผนร่วมกันในการทำงาน					
2	มีการแสดงความคิดเห็นร่วมกันภายในกลุ่ม					
3	มีการแบ่งงานรับผิดชอบของแต่ละสมาชิกภายในกลุ่ม					
4	ทำงานเสร็จเรียบร้อยตรงตามกำหนดเวลา					
5	สนทนาได้ตอบคำถามของระหว่างเพื่อนและครู					
6	ทำกิจกรรมกลุ่มด้วยความสนุกสนาน					
7	ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกภายในกลุ่ม					
8	กล้าแสดงออก กล้าซักถาม					
9	เมื่อมีความสงสัยกล้าซักถามครูผู้สอนเพื่อขอคำแนะนำ					
10	มีความกระตือรือร้นในการทำงานเมื่อได้รับมอบหมาย					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

...../...../.....

แบบทดสอบหลังชุดกิจกรรมที่ 3
เรื่อง พิธีถวายผ้าอาบน้ำฝน และผ้าจํานำพรรษา

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ศาสนพิธี
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เวลา 10 นาที

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ลงใน ☐ ที่ตรงกับ ก , ข , ค และ ง ในกระดาษคำตอบ

1. ใครเป็นผู้ถวายผ้าอาบน้ำฝนให้แก่พระพุทธรเจ้าและสงฆ์องค์อื่นๆเพื่อให้ดูเป็นระเบียบเรียบร้อย

- ก. นางวิสาขา
- ข. นางสุชาดา
- ค. นางสาวมาดี
- ง. นางสุปเปีย

2. ในปัจจุบันพุทธศาสนิกชน นิยมถวายผ้าอาบน้ำฝนพร้อมกับเครื่องอัฐบริวารอื่นๆ ในวันใด

- ก. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11
- ข. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
- ค. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8
- ง. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6

3. การถวายผ้าจําพรรษานิยมถวายในวันใด

- ก. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8
- ข. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11
- ค. แรม 1 ค่ำ เดือน 11
- ง. แรม 1 ค่ำ เดือน 6

4. ใครเป็นคนเห็นพวกพระสงฆ์เปลือยกายอาบนํ้าฝนและเข้าใจผิดว่าเป็นพวกอาชีวกนิครนถ์
 - ก. นางวิสาขา
 - ข. นางทาสี
 - ค. พระนางพิมพา
 - ง. นางสาวมาวดี
5. ผ้าอาบนํ้าฝนเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าอะไร
 - ก. ผ้าไตร
 - ข. ผ้าสามสี
 - ค. ผ้าวัสสาวาสิกสาฎิกา
 - ง. ผ้าวัสสิกสาฎิกา
6. ผ้าจำนำพรรษาเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าอย่างไร
 - ก. ผ้าวัสสาวาสสิกสาฎิกา
 - ข. ผ้าวัสสิกสาฎิกา
 - ค. ผ้าอัชเจกจีวร
 - ง. ผ้าจีวร
7. วันที่พุทธศาสนิกชนทำพิธีถวายผ้าอาบนํ้าฝน
 - ก. วันอาสาฬหบูชา
 - ข. วันมาฆบูชา
 - ค. วันเข้าพรรษา
 - ง. วันออกพรรษา
8. ผ้าจำนำพรรษา หมายถึง ข้อใด
 - ก. ผ้าที่ถวายแก่ภิกษุผู้อยู่จำพรรษาครบ สามเดือน
 - ข. ผ้าที่ใช้ทอดกฐิน
 - ค. ผ้าที่ถวายแก่ภิกษุสงฆ์ในช่วงเวลาสามเดือนระหว่เข้าพรรษา
 - ง. ผ้าที่พุทธศาสนิกชนนำมาถวายก่อนการจำพรรษา

9. มีอุบาสกคนใด เป็นผู้มีความศรัทธาต่อพระรัตนตรัย และได้ถวายผ้าจํานำพรพรษาพร้อมกับภรรยา

ก. พระเจ้าพิมพิสาร

ข. พระเจ้าสุทโธทนะ

ค. นายติสสะ

ง. นายปุกกุสะ

10. การถวายผ้าจํานำพรพรษานั้นนิยมปฏิบัติในช่วงเวลาใด

ก. ก่อนวันเข้าพรพรษา

ข. หลังวันเข้าพรพรษา

ค. วันออกพรพรษา

ง. วันเลี้ียงพระ

ใบเฉลยคำตอบแบบทดสอบหลังชุดกิจกรรมที่ 3
เรื่อง พิธีถวายผ้าอาบน้าฝน และผ้าจ่านาพรรษา

ข้อที่	เฉลย
1	ก
2	ค
3	ค
4	ข
5	ง
6	ก
7	ค
8	ก
9	ค
10	ค

ชุดกิจกรรมที่ 4

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าพงษ์

คำนำ

องค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ศาสนาพิธี กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในชุดกิจกรรมที่ 4 เรื่อง พิธีทำบุญอุทิศ
กตัญญูแด่พระภิกษุสงฆ์ ประกอบด้วยคำขึ้นใจสำหรับครู คำขึ้นใจสำหรับนักเรียน แผน
จัดการเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมแบบเฉลยแบบทดสอบ ซึ่งครูสอน

กิจกรรมการเรียนรู้ ศาสนพิธี ควรศึกษาให้เข้าใจอย่างชัดเจนเพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมในชั้นเรียน
ให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตลอดจนมีกระบวนการทำงานกลุ่มของนักเรียนอย่างมี
ประสิทธิภาพ

คณะผู้จัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ศาสนพิธี กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในชุดกิจกรรมที่ 4 เรื่อง พิธีทำบุญถวาย
ภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ หวังว่าชุดกิจกรรมนี้จะใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการ
สอนในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดีและทำให้นักเรียนในชั้นเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดี
ต่อการปฏิบัติตามหลักศาสนาพิธี

ขอขอบพระคุณ ผศ. จรูญ พานิชผลินไชย อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่
กรุณาตรวจชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปรับปรุงให้ชุดกิจกรรมการ
เรียนรู้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คณะผู้จัดทำ

องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

1. คำชี้แจงสำหรับครู
2. คำชี้แจงสำหรับนักเรียน
3. แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 3.1 สาระสำคัญ
 - 3.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.3 เนื้อหาสาระ
- 3.4 กิจกรรมการเรียนรู้การสอน
- 3.5 สื่อและแหล่งการเรียนรู้
- 3.6 การวัดและประเมินผล
- 3.7 ภาคผนวก
- 4. แบบประเมินการปฏิบัติในงานกิจกรรมกลุ่ม
- 5. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม
- 6. แบบทดสอบหลังชุดกิจกรรม
- 7. ใบเฉลยแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนชุดกิจกรรมที่ 4

คำชี้แจงสำหรับครู

ข้อปฏิบัติในการใช้ชุดกิจกรรม

1. **ขั้นเตรียมก่อนสอน**
 - 1.1 ศึกษาชุดกิจกรรมให้เข้าใจก่อนอย่างละเอียดรอบคอบ
 - 1.2 ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ที่จะสอนและขั้นตอนต่างๆในแผนการจัดการเรียนรู้ให้เข้าใจ

1.3 ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบบทบาทของครูและบทบาทของนักเรียน

2. ขั้นสอน

2.1 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามกระบวนการเรียนการสอน

2.2 ขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม ครูควรคอยดูแลแนะนำสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาและตอบข้อสงสัยของนักเรียนขณะที่นักเรียนกำลังปฏิบัติกิจกรรมภายในกลุ่ม

3. ขั้นหลังสอน

3.1 เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ครูควรให้นักเรียนได้ตรวจทานการทำชุดกิจกรรมให้เรียบร้อย

3.2 ประเมินความรู้ความเข้าใจต่อการปฏิบัติชุดกิจกรรมโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจต่อการปฏิบัติชุดกิจกรรม

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

บทบาทของนักเรียน

1. ให้นักเรียนอ่านใบคำสั่งเป็นอันดับแรกเพื่อที่จะได้ทราบว่านักเรียนจะต้องปฏิบัติกิจกรรมอะไร

2. นักเรียนจะต้องปฏิบัติกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถ
ช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม
3. เมื่อนักเรียนมีข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจให้ซักถามครูทันที

แผนการสอน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4	เรื่อง พิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551	จำนวน 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

พิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ ตามปกติที่ทำกัน มักนิมนต์พระภิกษุสงฆ์ มาเจริญพระพุทธมนต์ ในสถานที่ที่ประกอบพิธีในตอนเย็น เรียกกันอย่างสามัญว่า สวดมนต์เย็น รุ่ง

ขึ้น เวลาเช้า (บางกรณี เวลาเพล) ถวายภัตตาหารแก่พระภิกษุสงฆ์ที่เจริญพระพุทธมนต์ เมื่อเย็นวานนั้นเรียกกันว่า เลี้ยงพระเช้า (เลี้ยงพระเพล) หรือฉันเช้า (ฉันเพล) และในคราวเดียวกันก็มีการตักบาตรด้วย บางคนมีเวลาน้อย ย่นเวลามาทำพร้อมกัน ในวันเดียว ในตอนเช้าหรือตอนเพลตามความสะดวก โดยนิมนต์พระภิกษุสงฆ์ มาเจริญพระพุทธ มนต์ก่อน จบแล้วถวายภัตตาหารให้เสร็จสิ้นในเวลา เดียวกัน อย่างนี้เรียกว่า **ทำบุญเลี้ยงพระ**

การทำบุญเลี้ยงพระนี้ นิยมทั้งในงานมงคลและงานอวมงคลทั่วไป ที่เรียกว่า ทำบุญ งานมงคลนั้น ได้แก่ การทำบุญเลี้ยงพระดังกล่าว เพื่อความสุขความเจริญแก่จิตใจ โดยปรารภ เหตุที่ดีเป็นมูล เกี่ยวกับฉลองความสำเร็จในชีวิต เช่น ฉลองพระบวชใหม่ เป็นต้น หรือเกี่ยวกับ การริเริ่มชีวิตใหม่เพื่อให้เกิดความสำเร็จ ตามปรารถนาด้วยดี ตลอดไป เช่น ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ทำบุญแต่งงาน หรือเรียกว่ามงคลสมรส เป็นต้น ส่วนที่เรียกว่า **ทำบุญงานอวมงคล** ได้แก่ การทำบุญเลี้ยงพระเพื่อประโยชน์เกื้อกูล และความสุขโดยปรารภเหตุไม่สู้ดี เนื่องจากมีการตาย ขึ้นในวงญาติ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในครอบครัวจัดการทำบุญขึ้น เพื่อให้สำเร็จเป็นประโยชน์ เกื้อกูล และความสุขแก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว และเพื่อเป็นมิ่งขวัญกลาย ๆ แก่ผู้ที่ยังอยู่ งานทำบุญ โดยปรารภเหตุนี้เรียกว่า **ทำบุญงานอวมงคล**

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจ ประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนามาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

มาตรฐาน ส 1.2 ยึดมั่นในศีลธรรม การกระทำ ความดีมีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาในพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

มาตรฐาน ส 1.3 ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมและศาสนพิธีของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ค่านิยมที่ดีงามและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถบอกถึงความหมายและประวัติความเป็นมาของพิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ได้
2. สามารถบอกถึงระเบียบพิธีทำบุญมงคลได้
3. สามารถบอกถึงระเบียบพิธีทำบุญอวมงคลได้

เนื้อหาสาระ

1. ความหมายและประวัติความเป็นมาพิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์
2. ระเบียบพิธีทำบุญมงคล
3. ระเบียบพิธีทำบุญอวมงคล

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ทบทวนความหมายของ “พิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์”
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นตอนการทำกิจกรรม กำหนดเวลาและข้อตกลงอื่นๆ ให้นักเรียนเข้าใจตรงกันก่อนเข้ากลุ่มทำกิจกรรม
3. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

ขั้นสอน

4. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
5. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4
6. ครูแจกใบคำสั่งที่ 1.1 ใบความรู้ที่ 1.1 ,1.2,1.3 และใบงานกิจกรรมที่ 1.1 ,1.2,1.3
7. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบคำสั่งที่ 1.1 ใบความรู้ที่ 1.1 ให้เข้าใจ และทำใบงานกิจกรรมที่ 1.1 เรื่อง ความหมายของคำว่า “พิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์”
8. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ 1.2 ให้เข้าใจ และทำใบงานกิจกรรมที่ 1.2 เรื่อง ระเบียบพิธีทำบุญมงคล
9. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ 1.3 ให้เข้าใจ และทำใบงานกิจกรรมที่ 1.3 เรื่อง ระเบียบพิธีทำบุญอวมงคล
10. นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจใบงานกิจกรรมที่ 1.1 ,1.2,1.3 ตามลำดับโดยสมาชิกแต่ละคนภายในกลุ่มร่วมกันตรวจทานความถูกต้องของใบงาน และอภิปรายผล สรุปผล

ขั้นสรุปและประยุกต์ใช้ความรู้

11. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนา และซักถามเกี่ยวกับเนื้อหาใบความรู้ที่ 1.1 ,1.2,1.3 ตามลำดับ
- 1.2 ให้นักเรียนแต่ละคนสรุปใบความรู้ที่ 1.1 ,1.2,1.3 ตามลำดับลงในสมุดจดของแต่ละคน
13. ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ใบคำสั่งที่ 1.1 เรื่อง พิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ ใบความรู้ที่ 1.1 และ ใบงานกิจกรรมที่ 1.1 เรื่อง พิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์
2. ใบความรู้ที่ 1.2 และใบงานกิจกรรมที่ 1.2 เรื่อง ระเบียบพิธีทำบุญมงคล
3. ใบความรู้ที่ 1.3 และใบงานกิจกรรมที่ 1.3 เรื่อง ระเบียบพิธีทำบุญอวมงคล
4. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

การวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัด

- 1.1 สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม
- 1.2 ตรวจใบงานกิจกรรมที่ 1.1 , 1.2 และ 1.3 และประเมินผล
- 1.3 ทดสอบด้วยแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

2. เครื่องมือวัด

- 2.1 แบบประเมินการปฏิบัติใบงานกิจกรรมกลุ่ม
- 2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม
- 2.3 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

3. เกณฑ์การประเมินผล

- 3.1 การประเมินการปฏิบัติใบงานกิจกรรมกลุ่ม กำหนดระดับคะแนนเป็น 3 ระดับ ได้ผลการประเมินอย่างน้อยระดับ 2 ทุกรายการให้ “ผ่าน”
- 3.2 การประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม กำหนดระดับคะแนนเป็น 3 ระดับ ได้ผลการประเมินอย่างน้อยระดับ 2 ทุกรายการให้ “ผ่าน”

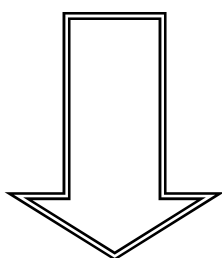
ภาคผนวก

1. ใบคำสั่งชุดกิจกรรมที่ 4 พิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์
2. ใบความรู้กิจกรรมที่ 1.1 พิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์
3. ใบความรู้กิจกรรมที่ 1.2 ระเบียบพิธีทำบุญมงคล
4. ใบความรู้กิจกรรมที่ 1.3 ระเบียบพิธีทำบุญอวมงคล
5. ใบกิจกรรมที่ 1.1 พิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์

6. ใบกิจกรรมที่1.2 ระเบียบพิธีทำบุญมงคล
7. ใบกิจกรรมที่1.3 ระเบียบพิธีทำบุญอวมงคล
8. ใบงานกิจกรรมที่1.1 พิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์
9. ใบงานกิจกรรมที่1.2 ระเบียบพิธีทำบุญมงคล
10. ใบงานกิจกรรมที่1.3 ระเบียบพิธีทำบุญอวมงคล
11. แบบประเมินการปฏิบัติใบงานกิจกรรมกลุ่ม
12. แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม
13. แบบทดสอบหลังชุดกิจกรรมที่ 4 เรื่อง พิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์

ใบคำสั่ง

ชุดกิจกรรมที่ 4 เรื่อง พิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์

โปรดอ่านใบคำสั่งนี้ให้เข้าใจ
แล้วปฏิบัติตามลำดับ ดังนี้

1. อ่านใบความรู้
2. อ่านใบกิจกรรมและทำกิจกรรมที่กำหนดไว้ลงในใบงาน
3. ทำแบบทดสอบ
4. เมื่อทำเสร็จแล้วให้ตรวจคำตอบในใบเฉลย
5. เก็บใบคำสั่ง ใบความรู้ ใบกิจกรรม ใบงาน ใบทดสอบ
ใบเฉลยเข้าที่ให้เรียบร้อย

ใบความรู้

กิจกรรมที่ 1.1 พิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์

พิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ ตามปกติที่ทำกัน มักนิมนต์พระภิกษุสงฆ์ มาเจริญพระพุทธมนต์ ในสถานที่ที่ประกอบพิธีในตอนเย็น เรียกกันอย่างสามัญว่า สวดมนต์เย็น รุ่งขึ้น เวลาเช้า (บางกรณี เวลาเพล) ถวายภัตตาหารแก่พระภิกษุสงฆ์ที่เจริญพระพุทธมนต์ เมื่อเย็นวานนั้นเรียกกันว่า เลี้ยงพระเช้า (เลี้ยงพระเพล) หรือฉันเช้า (ฉันเพล) และในคราวเดียวกันก็มีการตักบาตรด้วย บางคนมีเวลาน้อย ย่นเวลามาทำพร้อมกัน ในวันเดียว ในตอนเช้าหรือตอนเพล ตามความสะดวก โดยนิมนต์พระภิกษุสงฆ์ มาเจริญพระพุทธ มนต์ก่อน จบแล้วถวายภัตตาหารให้เสร็จสิ้นในเวลา เดียวกัน อย่างนี้เรียกว่า **ทำบุญเลี้ยงพระ**

การทำบุญเลี้ยงพระนี้ นิยมทั้งในงานมงคลและงานอวมงคลทั่วไป ที่เรียกว่า ทำบุญ งานมงคลนั้น ได้แก่ การทำบุญเลี้ยงพระดังกล่าว เพื่อความสุขความเจริญแก่จิตใจ โดยปรารภ เหตุที่ดีเป็นมูล เกี่ยวกับฉลองความสำเร็จในชีวิต เช่น ฉลองพระบวชใหม่ เป็นต้น หรือเกี่ยวกับ การริเริ่มชีวิตใหม่เพื่อให้เกิดความสำเร็จ ตามปรารถนาด้วยดี ตลอดไป เช่น ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ทำบุญแต่งงาน หรือเรียกว่ามงคลสมรส เป็นต้น ส่วนที่เรียกว่า ทำบุญงานอวมงคล ได้แก่ การทำบุญเลี้ยงพระเพื่อประโยชน์เกื้อกูล และความสุขโดยปรารภเหตุไม่สู้ดี เนื่องจากมีการตาย ขึ้นในวงญาติ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในครอบครัวจัดการทำบุญขึ้น เพื่อให้สำเร็จเป็นประโยชน์ เกื้อกูล และความสุขแก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว และเพื่อเป็นมิ่งขวัญกลาย ๆ แก่ผู้ที่ยังอยู่ งานทำบุญ โดยปรารภเหตุนี้ เรียกว่า ทำบุญงานอวมงคล

ใบความรู้

กิจกรรมที่ 1.2 ระเบียบพิธีทำบุญมงคล

1. ทำบุญงานมงคล

พิธีฝ่ายเจ้าภาพ ผู้ที่จะทำบุญเนื่องในงานมงคลต่าง ๆ นั้น ในที่นี้เรียกว่า “เจ้าภาพ” เบื้องต้นจะต้องเตรียมกิจการต่าง ๆ ที่ควรทำก่อน ดังนี้

- ก. อาราธนาพระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์
- ข. เตรียมที่ตั้งพระพุทธรูปพร้อมทั้งเครื่องบูชา
- ค. ตกแต่งสถานที่บริเวณพิธี
- ฌ. วงด้ายสายสิญจน์
- ง. เชิญพระพุทธรูปมาตั้งบนที่บูชา
- จ. ปลูกดาวสนะสำหรับพระสงฆ์
- ฉ. เตรียมเครื่องรับรองพระสงฆ์ตามควรแก่ฐานะ
- ช. ตั้งภาชนะสำหรับทำน้ำมนต์

เมื่อพระสงฆ์มาถึงแล้วตามเวลากำหนด จะต้องปฏิบัติกรณียกิจ ดังต่อไปนี้

- ก. คอยล้างเท้าพระสงฆ์และเช็ดด้วย (ปัจจุบันพระสงฆ์สวมรองเท้า และเท้าไม่สกปรก จึงไม่ต้องล้างเท้าก็ได้)
- ข. ประเคนเครื่องรับรองที่จัดไว้
- ค. ได้เวลาแล้ว จุดเทียนธูปที่โต๊ะบูชา บูชาพระแล้วกราบนมัสการ 3 ครั้ง
- ฌ. อาราธนาศีล และรับศีล
- ง. ต่อจากรับศีล อาราธนาพระปริตร เสร็จแล้วไหว้หรือกราบแล้วแต่กรณี
- จ. นั่งฟังพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ เมื่อจบแล้ว ถวายน้ำร้อนหรือ เครื่องดื่ม

ใบความรู้

กิจกรรมที่ 1.3 ระเบียบพิธีทำบุญอวมงคล

การทำบุญงานอวมงคล หมายถึง การทำบุญเกี่ยวกับเรื่องการตายดังกล่าวแล้ว นิยมทำกันอยู่ 2 อย่างคือ ทำบุญหน้าศพ ที่เรียกกันว่าทำบุญ 7 วัน 50 วัน 100 วัน หรือทำบุญหน้าวันปลงศพ อย่างหนึ่ง ทำบุญอุทิศหรือทำบุญปรารภการตาย ของบรรพบุรุษ หรือผู้ใดผู้หนึ่ง ในวันคล้ายกับวันตายของท่านผู้ล่วงลับไปแล้วอย่างหนึ่ง ทั้งสองอย่างนี้ มีระเบียบ ที่จะพึงปฏิบัติ ดังนี้

งานทำบุญหน้าศพ

พิธีฝ่ายเจ้าภาพ ในงานทำบุญหน้าศพ มีกิจกรรมที่ควรตระเตรียมไว้เป็น เบื้องต้น ส่วนใหญ่คล้ายกับงานทำบุญมงคล แต่มีข้อแตกต่างอยู่บางประการ คือ

1. อาราธนาพระสงฆ์สวดพระพุทธรูป มีจำนวนนิยม 8 รูป หรือ 10 หรือกว่า นั้นขึ้นไป แล้วแต่กรณี ในเรื่องอาราธนาพระสงฆ์สำหรับทำบุญงานอวมงคล ไม่ใช้คำอาราธนาว่า “ขออาราธนาเจริญพระพุทธรูป” เหมือนอย่างทำบุญงานมงคล แต่ใช้คำอาราธนาว่า “ขออาราธนาสวดพระพุทธรูป”
2. ไม่ตั้งน้ำวงด้าย หมายความว่า ไม่ต้องตั้งภาชนะน้ำสำหรับทำนํ้ามนต์ และไม่มี การวงด้ายสยิบุญ
3. เตรียมสายโยงหรือภูษาโยงต่อจากศพไว้ เพื่อใช้บังสกุลสายโยงนั้น ก็ใช้สายสยิบุญนั้นเอง แต่ไม่เรียกว่าสายสยิบุญเหมือนงานมงคล เรียกว่า สายโยง ถ้าไม่ใช้สายสยิบุญโยง มีหลักที่ต้องระวังอย่างหนึ่ง คือ จะโยงในที่สูงกว่าพระพุทธรูป ที่ตั้งในพิธีไม่ได้ และจะปล่อยให้ลาดมากับพื้นที่ดินหรือนั่งก็ไม่เหมาะเพราะสายโยงนี้ เป็นสาย ที่ล่ามโยงออกมาจากกระหม่อม ของศพ เป็นสิ่งเนื่องด้วยศพ จึงต้องล่ามหรือโยงให้สมควร

ใบกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1.1 พิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์

จุดประสงค์

เพื่อให้ทราบถึงความหมายถึงพิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์

กิจกรรม

ให้นักเรียนจัดกลุ่มๆ ละ 5 คนให้แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่ม

1. ร่วมกันศึกษาข้อมูลจากใบความรู้และเนื้อหาจากหนังสือเรียน
2. แต่ละกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มและช่วยกันทำ

ใบงานกิจกรรม 1.1 พิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์

3. ส่งตัวแทนนำเสนอความคิดเห็นของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

ใบกิจกรรม

กิจกรรม 1.2 ระเบียบพิธีทำบุญมงคล

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกถึงขั้นตอนของพิธีทำบุญมงคลได้
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องของพิธีทำบุญมงคลได้

กิจกรรม

ให้นักเรียนจัดกลุ่มๆ ละ 5 คนให้แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่ม

1. ร่วมกันศึกษาข้อมูลจากใบความรู้และเนื้อหาจากหนังสือเรียน
2. แต่ละกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มและช่วยกันทำ

ใบงานกิจกรรม 1.2 ระเบียบพิธีทำบุญมงคล

3. ส่งตัวแทนนำเสนอความคิดเห็นของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

ใบกิจกรรม

กิจกรรม 1.3 ระเบียบพิธีทำบุญอวมงคล

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกถึงขั้นตอนของพิธีทำบุญอวมงคลได้
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องของพิธีทำบุญอวมงคลได้

ให้นักเรียนจัดกลุ่มๆ ละ 5 คนให้แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่ม

1. ร่วมกันศึกษาข้อมูลจากใบความรู้และเนื้อหาจากหนังสือเรียน
2. แต่ละกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มและช่วยกันทำ

ใบงานกิจกรรม 1.3 ระเบียบพิธีทำบุญอวมงคล

3. ส่งตัวแทนนำเสนอความคิดเห็นของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

วันที่กลุ่มที่ชั้น โรงเรียน

กิจกรรม 1.1 พิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

ความหมายของพิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ คือ
อะไร

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

การประเมินผล

คะแนนเต็ม 3 คะแนนได้คะแนน

ระดับคุณภาพ () A
() B
() C

หมายเหตุ

3 = ดี (A)

2 = พอใช้ (B)

1 = ควรปรับปรุง (C)

ผู้ประเมิน.....
()

วันที่กลุ่มที่ชั้น โรงเรียน

ใบงาน

กิจกรรม 1.2 ระเบียบพิธีทำบุญมงคล

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

เจ้าภาพที่ต้องการจะประกอบพิธีทำบุญมงคล ควรปฏิบัติตนอย่างไร

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การประเมินผล

คะแนนเต็ม 3 คะแนนได้คะแนน

ระดับคุณภาพ () A
() B
() C

หมายเหตุ

3 = ดี (A)

2 = พอใช้ (B)

1 = ควรปรับปรุง (C)

ผู้ประเมิน.....
()

วันที่กลุ่มที่ชั้น โรงเรียน

ใบงาน

กิจกรรม 1.3 ระเบียบพิธีทำบุญอวมงคล

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

เจ้าภาพที่ต้องการจะประกอบพิธีทำบุญอวมงคล ควรปฏิบัติตนอย่างไร

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การประเมินผล

คะแนนเต็ม 4 คะแนนได้คะแนน

ระดับคุณภาพ () A
() B
() C

หมายเหตุ

3 = ดี (A)

2 = พอใช้ (B)

1 = ควรปรับปรุง (C)

ผู้ประเมิน.....
()

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมกลุ่ม

ใช้ประกอบชุดกิจกรรมที่ 4 เรื่อง พิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551

วันที่ เดือน พ.ศ. กลุ่มที่

รายชื่อนักเรียน

1. นามสกุล

2. นามสกุล
3. นามสกุล
4. นามสกุล
5. นามสกุล

คะแนนระดับการปฏิบัติ

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

ข้อ ที่	พฤติกรรมที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	มีการวางแผนร่วมกันในการทำงาน					
2	มีการแสดงความคิดเห็นร่วมกันภายในกลุ่ม					
3	มีการแบ่งงานรับผิดชอบของแต่ละสมาชิกภายในกลุ่ม					
4	ทำงานเสร็จเรียบร้อยตรงตามกำหนดเวลา					
5	สนทนาได้ตอบคำถามของระหว่างเพื่อนและครู					
6	ทำกิจกรรมกลุ่มด้วยความสนุกสนาน					
7	ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกภายในกลุ่ม					
8	กล้าแสดงออก กล้าซักถาม					
9	เมื่อมีความสงสัยกล้าซักถามครูผู้สอนเพื่อขอคำแนะนำ					
10	มีความกระตือรือร้นในการทำงานเมื่อได้รับมอบหมาย					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

...../...../.....

แบบทดสอบหลังชุดกิจกรรมที่ 4

เรื่อง พิธีทำบุญตักบาตรถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ศาสนพิธี

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เวลา 10 นาที

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ลง
ใน ☐ ที่ตรงกับ ก , ข , ค และ ง ในกระดาษคำตอบ

- การทำบุญตักบาตรถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์หรือที่เรียกกันตามภาษาชาวบ้านว่า อะไร
 - การทำบุญเลี้ยงพระ
 - การทำบุญตักบาตร
 - การถวายข้าวสาร อาหารแห้ง
 - การถวายฎีกาอาราธนา
- สิ่งของที่ใช้ในพิธี ได้แก่ อะไบบ้าง
 - เครื่องไทยธรรม เครื่องใช้พระสงฆ์
 - โต๊ะหมู่บูชา พระพุทธรูป แจกันและเชิงเทียน
 - ชุดสังฆทาน
 - พรมปูพื้นนั่ง ชันน้ำ ผ้าไตรจีวร
- การอาราธนาหรือนิมนต์พระโดยทั่วไปมี 2 วิธี คือ อะไร
 - การอาราธนาด้วยปากเปล่าและการเจริญพระพุทธานต์
 - การอาราธนาด้วยการเจริญพระพุทธานต์และการถวายฎีกา
 - การอาราธนาด้วยการถวายฎีกาและการอาราธนาด้วยปากเปล่า
 - ถูกทุกข้อ
- การอาราธนาพระสงฆ์มาเจริญพระพุทธานต์นิยมนิมนต์กี่รูป
 - 4 รูป
 - 6 รูป
 - 8 รูป
 - 5 รูป
- การตั้งโต๊ะหมู่บูชาต่อตั้งหันหน้าโต๊ะออกทางใด
 - ทางเดียวกับพระสงฆ์
 - หันด้านซ้ายของพระสงฆ์
 - หันด้านหลังให้พระสงฆ์
 - หันด้านขวาของพระสงฆ์
- เมื่อพระสงฆ์เจริญพระพุทธานต์เสร็จแล้ว เจ้าภาพควรทำอย่างไร
 - ไปต้อนรับแขก
 - ถวายสิ่งของแก่พระสงฆ์
 - เชิญแขกเข้างาน
 - ถวายข้าวพระพุท
- การอัญเชิญพระพุทธรูปมาตั้งบนโต๊ะหมู่บูชา ควรทำเมื่อใด
 - เมื่อเสร็จงานพิธี

- ข. เมื่อใกล้เวลาจะประกอบพิธี
 ค. ระหว่างที่กำลังประกอบพิธี
 ง. เมื่อพระสงฆ์สวดจบ
8. ข้อใด ไม่เป็น ระเบียบข้อปฏิบัติของการทำบุญหน้าศพ
- ก. การอาราธนาพระสงฆ์สวดพระพุทธรูป
 ข. ไม่ตั้งภาชนะสำหรับใส่น้ำมนต์
 ค. การบังสุกุล
 ง. ไม่มีข้อใดถูก
9. ข้อใดกล่าวถูกต้อง
- ก. การทำบุญตักบาตรถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์หรือที่เรียกกันตามภาษาชาวบ้านว่า การทำบุญเลี้ยงพระ
 ข. สิ่งของที่ใช้ในพิธี ได้แก่ โต๊ะหมู่บูชา พระพุทธรูป แจกันและเชิงเทียน ฯลฯ
 ค. การอาราธนาพระสงฆ์มาเจริญพระพุทธรูปนิยมนิมนต์ เป็นจำนวนสี่
 ง. ถูกทุกข้อ
10. การอาราธนาด้วยฎีกา หากเป็นงานมงคลและงานอวมงคลจะใช้คำว่า อะไร
- ก. ขออาราธนาเจริญพระพุทธรูป
 ข. ขออาราธนาสวดพระพุทธรูป
 ค. ขอนิมนต์พระสงฆ์
 ง. ข้อ ก. และ ข้อ ข. ถูก

ใบเฉลยคำตอบแบบทดสอบหลังชุดกิจกรรมที่ 4
เรื่อง พิธีทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์

ข้อที่	เฉลย
1	ก
2	ข

3	ค
4	ง
5	ก
6	ง
7	ข
8	ง
9	ง
10	ง

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล

ทองแดง สุขเหลือง

วัน เดือน ปีเกิด

20 กุมภาพันธ์ 2520

ที่อยู่ปัจจุบัน

11 หมู่ 1 ต.ยางสว่าง อ.รัตนบุรี จ.สุรินทร์ 32130

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2551

กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยนเรศวร

พ.ศ. 2549

พธ.บ. (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล

พระพัสัชัย หาป็น

วัน เดือน ปีเกิด

18 พฤศจิกายน 2525

ที่อยู่ปัจจุบัน

วัดราชภูริเจริญ ต.พระนอน อ.เมืองฯ จ.นครสวรรค์ 60000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2551

กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยนเรศวร

พ.ศ. 2549	พธ.บ. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
พ.ศ. 2549	ป.วค. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	สุพล นันทสิงห์
วัน เดือน ปีเกิด	8 พฤศจิกายน 2525
ที่อยู่ปัจจุบัน	41 หมู่ 10 ต.โคกตาล อ.ภูสิงห์ จ.ศรีสะเกษ 33140
ประวัติการศึกษา	กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยนเรศวร
พ.ศ. 2551	

- พ.ศ. 2549 พธ.บ. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
- พ.ศ. 2549 ป.วค. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์